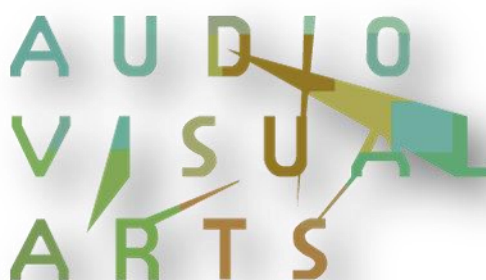

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΙΟΝΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΩΝ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑΣ

**« Πτυχιακή Εργασία: ΛΗΘΗ : Videoclip με την τεχνική του
Rotoscoping»**

Σωσάννα Ναταλία Τσαούση: TX 2014035

Επιβλέπων Διδάσκοντας: Θ. Βαλιανάτος

Κέρκυρα, Φεβρουάριος 2021

Φύλλο Εξέτασης

1.

Επόπτης: _____

Βαθμός: _____

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

2. Δεύτερος Βαθμολογητής:

Βαθμός: _____

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

Γενικός Βαθμός: - _____

Η συγγραφέας

Σωσάννα Ναταλία Τσαούση

βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στην εργασία τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Υπογραφή:

Ημερομηνία:

Περίληψη

Η πτυχιακή αυτή εργασία αφορά την παραγωγή, την σκηνοθεσία και τη δημιουργία animation ενός videoclip σύγχρονου χορού διάρκειας τεσσάρων (4) λεπτών με τίτλο «ΛΗΘΗ: Videoclip με την τεχνική του Rotoscoping». Παράλληλα γίνεται τεκμηρίωση των πρακτικών και των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν για την επιτυχημένη ολοκλήρωση της. Το θέμα του βίντεο είναι η εσωτερική πάλη που βιώνει ο καθένας όταν έρχεται αντιμέτωπος με την απώλεια του πρώτου έρωτα, ενός χαμένου ονείρου, ενός περασμένου καλοκαιριού, η νοσταλγία που μας στοιχειώνει αλλά και ο φόβος για την επερχόμενη λήθη.

Η εργασία αποτελείται από την εισαγωγή όπου παρουσιάζονται το αντικείμενο, το πεδίο εφαρμογής και οι στόχοι της εργασίας. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η έρευνα που έγινε (η προ-παραγωγή) ώστε να γίνουν γνωστά τα επιμέρους στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η πτυχιακή, όπως η τεχνική βιντεοσκόπησης, τα σημειολογικά στοιχεία, η χρωματική παλέτα. Έπειτα, γίνεται ανάλυση των πρακτικών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την παραγωγή και μετά-παραγωγή του βίντεο αλλά και τα αποτελέσματα που επέφεραν.

Τέλος, στα συμπεράσματα γίνεται μια γενική επισκόπηση του αποτελέσματος. Διερευνάται το κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι αλλά και τα προβλήματα που προέκυψαν και τον τρόπο που επιλύθηκαν.

Λέξεις κλειδιά

Animation, Rotoscoping, Σύγχρονος Χορός, Performance

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Φύλλο Εξέτασης.....	2
Περίληψη.....	3
Λέξεις κλειδιά.....	4
Εισαγωγή	6

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: Έρευνα

A.1 Αναφορές Βίντεο.....	7-8
A.2 Moodboard.....	9
A.3 Σενάριο & Σκηνοθεσία.....	10-11
A.4 Μεθοδολογία.....	12-13
A.4.1 Χρώμα.....	13
A.4.2 Τα χρώματα του περιβάλλοντος και πραγματικού χώρου.....	13-14
A.4.3 Τα χρώματα του animation.....	14-15
A.5 Animation.....	15-16
A.5.1 Συμβολισμοί των στοιχείων Animation.....	16
A.5.2 Τα πολύχρωμα φύλλα.....	17-18
A.5.3 Τα μινιμαλιστικά στοιχεία animation.....	18-20
A.6 Kinetic Typography.....	20-21
A.7 Contemporary Dance και η Τέχνη του Performance.....	21-24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: Εφαρμογές της έρευνας στην πτυχιακή

B.1.Σκηνοθεσία.....	25
B.2 Φωτογραφίες από το γύρισμα.....	26
B.3 Animation.....	27-28
B.4 Kinetic Typography.....	29
B.5 Χρώμα.....	30
B.6 Μουσική.....	31
B.6.1 Χορογραφία και Contemporary Dance.....	31-33

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Βιβλιογραφία.....	34
Ιστογραφία.....	34-39

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο / θέμα εφαρμογής:

Το αντικείμενο της Πτυχιακής Εργασίας είναι η παραγωγή και σκηνοθεσία ενός βίντεο art (videoclip), διάρκειας 4 λεπτών. Τα θεωρητικά πρότυπα και οι πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτέλεση της πτυχιακής είναι αυτά της Αμερικανικής κινηματογραφικής βιομηχανίας τα οποία συγκρότησαν ένα άρτιο καλλιτεχνικό αποτέλεσμα με τα διαθέσιμα μέσα.

Η δημιουργία ενός videoclip απαιτεί τη συνεργασία πολλών συντελεστών οι οποίοι δουλεύουν για την επίτευξη κοινού στόχου. Ο χωρισμός ενός βίντεο σε επιμέρους εργασίες μπορεί να γίνεται για πρακτικούς λόγους αλλά είναι κ αναπόφευκτος ώστε όλα τα μέρη που αποτελούν το εγχείρημα να είναι απολύτως αποσαφηνισμένα.¹

Πεδίο εφαρμογής:

Πεδίο εφαρμογής της εργασίας είναι η κατασκευή ενός βίντεο κλιπ που συνδυάζει το dreamy, lo-fi aesthetic και το minimalist aesthetic με τη θεματική ενός videoclip σύγχρονου χορού και δυναμικής αφήγησης.

Όσων αφορά το οπτικό (visual) το Dreamy aesthetic περιβάλλεται από ένα έντονα αιθέριο «κύμα» που μπορεί είτε να είναι ρεαλιστικό είτε σουρεαλιστικό και έχει πάρα πολλά κοινά σημεία με τη Lo-fi αισθητική, με τη διαφορά ότι η Lo-fi εστιάζει κυρίως στον συνειδητό κόσμο ενώ το Dreamy aesthetic στον υποσυνείδητο «ονειρικό» κόσμο. Στη Lo-fi αισθητική τα χρώματα που εμφανίζονται είναι λιγότερο θερμά και πιο παστέλ δημιουργώντας τόνους πιο vintage². Παράλληλα, η μινιμαλιστική αισθητική περιλαμβάνει ουδέτερα χρώματα και γραμμικά στοιχεία εκπροσωπώντας την ρήση «less is more».

Στόχος εργασίας:

Ταυτόχρονα υπάρχει η πρόθεση να συνδυαστούν όλες αυτές οι αισθητικές προσεγγίσεις αρμονικά και σε συνδυασμό με το αρχικό βίντεο ώστε να προκύψει ένα αποτέλεσμα διάδρασης μεταξύ του live action video, των κινήσεων δηλαδή της χορεύτριας και των στοιχείων του animation.

¹ Steven D. Katz: 1991, xi

² Παλαιά, κλασική αισθητική, Νοσταλγικός

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: Έρευνα

A.1 Αναφορές Βίντεο

Παραθέεται λίστα από βίντεο τα οποία αποτέλεσαν έμπνευση και κατευθυντήριες για την πτυχιακή εργασία

Arctic Monkeys “Do I wanna know”	https://www.youtube.com/watch?v=bpOSxM0rNPM
Tame Impala “Feels like we only go backwards”	https://www.youtube.com/watch?v=wycjnCCgUes
Home and Dry “Ghosts are Dancing”	https://www.youtube.com/watch?v=wzl8XmXvjY
REM “MansizedWreath”	https://www.youtube.com/watch?v=fFF8iwdhc0k
Skrillex and Diplo “Where are U Now” ft. JustinBieber	https://www.youtube.com/watch?v=nntGTK2Fhb0
LondonGrammar “HeyNow”	https://www.youtube.com/watch?v=nMEHJPuggHQ
“Custos” a shortmovie	https://www.youtube.com/watch?v=71jhDXAB34o&t=206s
"Light Balance Dance Group"	https://www.youtube.com/watch?v=GvS5VFPuibk
"Blue Journey Multimedia Dance Experience"	https://www.youtube.com/watch?v=wtqmPcOaInY
MånsZelmerlöv "Heroes"	https://www.youtube.com/watch?v=5sGOwFVUU0I
Ballet Rotoscope	https://www.youtube.com/watch?v=yzJk6ww3LD0
"Thought of you"- Ryan Woodward	https://www.youtube.com/watch?v=OBk3ynRbtsw
"Let it fall"- Lykke Li	https://www.youtube.com/watch?v=cVA3T2pSsyw
"Hey little Fighter"	https://www.youtube.com/watch?v=-CfdYcKY9sU
"Human"- Christina Perry, Contemporary Dance	https://www.youtube.com/watch?v=pn0eu51DvOI
"Mad World" (Gary Jules) - contemporary dance -Created by EVA NYS	https://www.youtube.com/watch?v=MofLkCnSM8M
"Powder Dance Photography"	https://www.youtube.com/watch?v=VY7qgwNpO3s
"HeadSplitter"- Getter	https://www.youtube.com/watch?v=2YllipGI2Is
"Street Ballet: A Remix of Dance, Music, and Animation "	https://www.youtube.com/watch?v=5UPrVjmMIpM
“What do you mean”: official lyric video, Justin Bieber	https://www.youtube.com/watch?v=NywWB67Z7zQ
Contemporary dance - Carolyn Carlson	https://www.youtube.com/watch?v=NWFc2CuQXao

White noise - performed by DanceJerusalem students	https://www.youtube.com/watch?v=GfPNEaEr6O4
Sergei Polunin, "Take Me to Church" by Hozier, Directed by David LaChapelle	https://www.youtube.com/watch?v=c-tW0CkvdDI
Akram Khan Company Father: Vision of the Floating World The Performance	https://www.youtube.com/watch?v=vtprE-yXDPg
XENOS/ Akram Khan Company trailer	https://www.youtube.com/watch?v=Dl7R1p1dtlQ
Pina Bausch The fall dance	https://www.youtube.com/watch?v=zS8hEj37CrA
Dancer - "Take Me To Church" Behind the Scenes I HD I IFC Films	https://www.youtube.com/watch?v=uKQ2CPKjByc

A.2 Moodboard

Το moodboard είναι ένα κολάζ από εικόνες (φωτογραφίες, πίνακες, στιλ από ταινίες, γραφιστικά και άλλα) που δίνει το οπτικό ερέθισμα του σχεδιασμού παραγωγής δηλαδή, το ύφος και τη μορφή που θα έχει το πρότζεκτ. Αποτελεί πολύ σημαντικό εργαλείο της προπαραγωγής που οδηγεί στην τελική εμφάνιση του πρότζεκτ. Για το λόγο αυτό χρειάζεται ως ένα βαθμό να αποτελείται από τα τελικά χαρακτηριστικά που θα περιέχει το πρότζεκτ για να λειτουργεί όχι μόνο ως οδηγός αλλά και σα μια σταθερή αναφορά κατά τη διάρκεια της παραγωγής. Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητο να συναισθήματα και η ατμόσφαιρα που θέλει να περάσει ένα βίντεο στο κοινό να είναι ξεκάθαρα και ένα κολάζ εικόνων αποτελεί μεγάλη βοήθεια στην κατεύθυνση του κοινού προς το σωστό δρόμο. Έτσι, μέσω του moodboard ο καλλιτέχνης έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει και να οριστικοποιήσει τις ιδέες του ως προς τους χαρακτήρες, τα κοστούμια, τα σκηνικά, το φωτισμό, την τοποθεσία, τη χρωματική παλέτα, το σχεδιασμό του animation, ακόμα και άλλα πρότζεκτ που σχετίζονται με το δικό του. Παράλληλα, μέσω του moodboard ο δημιουργός μπορεί εύκολα να παρουσιάσει το όραμα του στους συνεργάτες του, πράγμα που βοηθάει τόσο στην εξοικονόμηση χρόνου όσο και στην αποφυγή παρεξηγήσεων.

Το moodboard της πτυχιακής εργασίας αποτελείται τόσο από εικόνες που καθορίζουν το χώρο και το φωτισμό όσο και τα χαρακτηριστικά του animation και τα χρώματα που εμπεριέχονται στο συγκεκριμένο project.

A.3 Σενάριο & Σκηνοθεσία

Το σενάριο του βίντεο είναι εμπνευσμένο από την ταινία «Call me by your Name» του 2017, που προτάθηκε για 4 βραβεία Όσκαρ, σε σκηνοθεσία Λούκα Γκουαντανίνο και βασισμένο στο ομότιτλο βιβλίο του Αντρέ Ασιμάν. Η ταινία λαμβάνει χώρα στην επαρχιακή Ιταλία του 1983 και θέμα της είναι ο έρωτας που αναπτύσσεται ανάμεσα σε έναν έφηβο και σε έναν μεγαλύτερο άνδρα. Η ταινία δεν εστιάζει τόσο στον ερωτισμό αλλά στον έρωτα και τα βαθύτερα συναισθήματα και «δέσιμο» που δημιουργούνται μεταξύ των πρωταγωνιστών, στα εμπόδια που δημιουργούνται ή οι ίδιοι δημιουργούν αλλά και στον πόνο του χωρισμού τους στο τέλος. Η σκηνή που αποτέλεσε τη μεγαλύτερη εμπνευση όχι μόνο σεναριακά αλλά και στο πώς διαμορφώθηκε το animation στοιχείο είναι αυτή του μονολόγου του πατέρα του Elio (εφήβου)³ λίγο μετά τον αποχωρισμό του ζευγαριού. Σε αυτό το μονόλογο ο πατέρας εξηγεί στο γιο του ότι ο πόνος είναι μέρος της διαδικασίας του έρωτα και πρέπει να τον βιώσει διότι οι περισσότεροι άνθρωποι φοβούνται να αντιμετωπίσουν τον πόνο ώστε να προστατευτούν και καταλήγουν στο τέλος να μη νιώθουν τίποτα. Παράλληλα, όλη η χορογραφία σκιαγραφεί του στίχους των τίτλων αρχής της ταινίας «Mystery of Love» του Sufjan Stevens. Αποτελεί δηλαδή την μέγιστη δυνατή οπτικοποίηση των στίχων που μπορεί να επιτευχθεί με το σώμα. Στη συνέχεια παραθέτονται οι στίχοι του κομματιού:

Oh, to see without my eyes
The first time that you kissed me
Boundless by the time I cried
I built your walls around me
White noise, what an awful sound
Fumbling by Rogue River
Feel my feet above the ground
Hand of God, deliver me

Oh, oh woe-oh-woah is me
The first time that you touched
me
Oh, will wonders ever cease?
Blessed be the mystery of love

Lord, I no longer believe
Drowned in living waters
Cursed by the love that I received
From my brother's daughter
Like Hephaestion, who died
Alexander's lover
Now my riverbed has dried
Shall I find no other?

Oh, oh woe-oh-woah is me
I'm running like a plover
Now I'm prone to misery
The birthmark on your shoulder
reminds me

How much sorrow can I take?
Blackbird on my shoulder
And what difference does it make
When this love is over?

Shall I sleep within your bed
River of unhappiness
Hold your hands upon my head
Till I breathe my last breath

Oh, oh woe-oh-woah is me
The last time that you touched me
Oh, will wonders ever cease?
Blessed be the mystery of love⁴

³ <https://www.youtube.com/watch?v=Gf1ruHJlKE&t=38s>

⁴ <https://www.musixmatch.com/lyrics/Sufjan-Stevens/Mystery-of-Love>

Τέλος, πηγή έμπνευσης αποτέλεσε και το ποίημα του Καβάφη «Θυμήσου Σώμα» στο οποίο ο ποιητής καλεί το σώμα του να θυμηθεί τις απολαύσεις που βίωσε στο παρελθόν αλλά και τις επιθυμίες που αναζωπυρώθηκαν. Μιλά στο σώμα και όχι στη μνήμη του διότι ψάχνει την λαγνεία και την αναστάτωση που μόνο το σώμα έχει βιώσει και μπορεί να επαναφέρει . Ταυτόχρονα, το ποίημα αποτελεί ένα νοσταλγικό κάλεσμα του παρελθόντος του ποιητή και η αίσθηση απώλειας είναι σχεδόν χειροπιαστή, καθώς ο ποιητής αντιλαμβάνεται ότι τις καταστάσεις αυτές δε μπορεί να τις αναβιώσει και το μόνο που μπορεί είναι να αφήσει τη λήθη να ξεπλένει τη μνήμη του. Παραθέτεται το ποίημα:

Θυμήσου, σώμα...

Σώμα, θυμήσου όχι μόνο το πόσο αγαπήθηκες,

όχι μονάχα τα κρεβάτια όπου πλάγιασες,

αλλά κι εκείνες τες επιθυμίες που για σένα

γυάλιζαν μες στα μάτια φανερά,

κι ετρέμανε μες στην φωνή — και κάποιο

τυχαίον εμπόδιο τες ματαίωσε.

Τώρα που είναι όλα πια μέσα στο παρελθόν,

μοιάζει σχεδόν και στες επιθυμίες

εκείνες σαν να δόθηκες — πώς γυάλιζαν,

θυμήσου, μες στα μάτια που σε κοίταζαν·

πώς έτρεμαν μες στην φωνή, για σε, θυμήσου, σώμα.

[1916, 1918*].⁵

⁵ Σελ.4 https://www.lit.auth.gr/sites/default/files/grammatikos_eikonismos_ston_kabaphe.pdf

A.4 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η σκηνοθετική τεχνική που χρησιμοποιήθηκε σε όλο το βίντεο είναι αυτή του μονόπλανου. Μονόπλανο είναι η τεχνική κατά την οποία η δράση μιας σκηνής κινηματογραφείται με ένα και μοναδικό πλάνο (δεν υπάρχει δηλαδή κανένα cut), είτε η κάμερα παραμένει σταθερή, είτε όχι⁶. Η τεχνική αυτή έχει χρησιμοποιηθεί από πάρα πολλούς σκηνοθέτες, αρχικά σε μικρές σκηνές και με το βάθος του χρόνου σε χρόνους ολόκληρης ταινίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η ταινία «1917» του Sam Mendes που το 2020 προτάθηκε για Όσκαρ σκηνοθεσίας. Άλλοι σκηνοθέτες που ενέπνευσαν με τα μονόπλανά τους τη συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία είναι ο Alfonso Cuaron αλλά και ο Θεodorής Αγγελόπουλος. Ο Alfonso Cuaron χρησιμοποίησε την τεχνική αυτή σε πάρα πολλές ταινίες του⁷ καταφέροντας να παρασύρει τον θεατή στο χώρο της ταινίας και να τον κάνει να ταυτιστεί με το περιβάλλον κάτι που πέτυχε και ο Θεodorής Αγγελόπουλος στην σκηνή στο κέντρο διασκέδασης στην ταινία «Ο Θίασος»⁸. Στη σκηνή αυτή ο θεατής αντιλαμβάνεται τα συναισθήματα που διέπουν τον χώρο και την ένταση που επικρατεί πολύ έντονα με τη βοήθεια της τεχνικής αυτής. Τέλος, ένας ακόμα σκηνοθέτης που χρησιμοποίησε σειρά μονοπλάνων είναι ο Alejandro G. Inarritu στην ταινία «Birdman» του 2014. Για να το επιτύχει αυτό ο Inarritu επέλεξε ένα κινηματογραφικό σετ που θυμίζει λαβύρινθο ώστε να υπάρχει αδιάκοπη κίνηση της κάμερας και όσο το δυνατόν λιγότερα cut. Πριν όμως ξεκινήσουν τα γυρίσματα ο Inarritu μαζί με τον διευθυντή φωτογραφίας Emmanuel Lubezki υπολόγισαν ακριβώς το χρονικό διάστημα κάθε σκηνής για να αποφύγουν δυσκολίες που αφορούσαν για παράδειγμα το φωτισμό. Ο Inarritu σε συνέντευξή του στους «Los Angeles Times» τον Δεκέμβρη του 2014 όταν ερωτήθηκε γιατί επέλεξε την τεχνική αυτή για να γυρίσει την ταινία είπε: «Από την πρώτη στιγμή που το μυαλό μου συνέλαβε αυτή την ιστορία και το θέμα που αυτή πραγματευόταν αλλά και το χώρο στον οποίο έπρεπε να γυριστεί κατάλαβα ότι αυτός ήταν ο μόνος τρόπος. Αν είχα γυρίσει την ταινία με συμβατικό τρόπο, τώρα θα μιλάγαμε για μια εντελώς διαφορετική ταινία. Σε κάθε ταινία η οπτική που επιλέγει ο σκηνοθέτης να παρουσιάσει τις καταστάσεις είναι πολύ σημαντική και εγώ ήθελα να βάλω το κοινό στη θέση του πρωταγωνιστή, διότι ο πρωταγωνιστής ζει σε δύο πραγματικότητες αυτή των πραγματικών γεγονότων και αυτή που δημιουργεί ο ίδιος με παραισθήσεις και ψευδαισθήσεις στο κεφάλι του σχετικά με τα όνειρα και τις φιλοδοξίες του. Ήθελα το κοινό να

⁶<https://opencourses.auth.gr/modules/document/file.php/OCRS241/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%20%CE%9C%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82%02.%CE%97%20%CE%93%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CF%84%CE%BF%CF%85%20%CE%A3%CE%B9%CE%BD%CE%B5%CE%BC%CE%AC.pdf>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=vOr30FYBAOc>

⁸ https://www.youtube.com/watch?v=_BsiDkHPcDM

κατευθύνεται μαζί με τον πρωταγωνιστή για να είναι στο μυαλό του και να καταλαβαίνει την οπτική του».⁹

A.4.1 Χρώμα

Το χρώμα σε ένα βίντεο είναι εξαιρετικά σημαντικό. Αυτό συμβαίνει γιατί ένα βίντεο πέρα από το σενάριο αποτελεί και οπτικό υλικό το οποίο με τη βοήθεια των χρωμάτων μπορεί να βοηθήσει το σκηνοθέτη να «περάσει» πιο εύκολα το μήνυμα που θέλει στο θεατή και να του διεγείρει συγκεκριμένα συναισθήματα. Έτσι, τα χρώματα πέρα από το αισθητικό κομμάτι επιτρέπουν στον σκηνοθέτη να «χειριστεί» ευκολότερα το κοινό του ώστε να το οδηγήσει στο βαθύτερο νόημα του έργου του και να αυξήσει τη δραματικότητα του.¹⁰ Κάθε χρώμα λοιπόν, έχει τη δική του σημασία στον κινηματογραφικό χώρο. Τα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν στη συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία χωρίζονται σε 2 κατηγορίες:

- Στα χρώματα του περιβάλλοντος και πραγματικού χώρου
- Στα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν στο animation

A.4.2 Τα χρώματα του περιβάλλοντος και πραγματικού χώρου

Στο χώρο που εκτυλίσσεται το βίντεο κυριαρχούν κυρίως ουδέτερα και φυσικά χρώματα. Πιο συγκεκριμένα το καφέ, το ανοιχτό καφέ της άμμου, το πορτοκαλί το ψυχρό γαλάζιο και το μαύρο που υπάρχει στα ρούχα της πρωταγωνίστριας. Τα χρώματα αυτά δίνουν την αίσθηση του φθινοπωρινού τοπίου που χρειαζόταν να αναδειχθεί και να τονιστεί και είναι λίγο θερμότερα από το κανονικό λόγω του ηλιοβασιλέματος. Παρακάτω γίνεται ανάλυση του κάθε χρώματος ξεχωριστά.

Καφέ:

Το καφέ συμβολίζει την σταθερότητα και την αξιοπιστία, δηλώνει σιγουριά παρηγοριά αλλά και προστασία. Βοηθάει στο να διατηρείται ο ρεαλισμός και εμπνέει στο να εκτιμούνται τα απλά πράγματα της ζωής. Το καφέ παρέχει στήριξη και καθοδήγηση. Ως χρώμα που εκφράζει πολλές αξίες, το καφέ εκφράζει το καθήκον και αρετές υψίστης σημασίας. Μας παροτρύνει στο να μείνουμε στο εδώ και στο τώρα βοηθάει στο να παραμείνουμε προσγειωμένοι. Τέλος το καφέ εκφράζει την εμπιστοσύνη στην κοινή λογική και την πεποίθηση ότι αυτή πρέπει να είναι η κινητήριος δύναμη που κρατά τα άτομα οργανωμένα και παραγωγικά¹¹.

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=D4qKyNU5u6M>

¹⁰ <https://nofilmschool.com/Film-color-theory-and-color-schemes>

¹¹ <https://www.color-meanings.com/brown-color-meaning-the-color-brown/>

Πορτοκαλί:

Το πορτοκαλί συμβολίζει τη ζεστασιά και θεωρείται χρώμα που παρέχει συναισθηματική δύναμη, είναι αισιόδοξο και προσδίδει ενεργητικότητα. Πιο συγκεκριμένα, η ανάμειξη των κόκκινων και κίτρινων αποχρώσεων που εμπεριέχει το πορτοκαλί, κάνει το χρώμα αυτό να αποπνέει ικανοποίηση. Ξεχειλίζοντας από ενέργεια και ζεστασιά, το πορτοκαλί συσχετίζεται με τα στοιχεία της φύσης. Με τους φλογερούς υποτόνους του συχνά παρουσιάζεται σε σκηνές που παρουσιάζονται η φωτιά και ο ήλιος. Άρρηκτα συνδεδεμένο με τα πορτοκαλί φύλλα και τις ζεστές αποχρώσεις, το φθινόπωρο θα έχανε την γοητεία του χωρίς αυτό. Τέλος, εμπνέει τον άνθρωπο να έχει εμπιστοσύνη στις αισθήσεις του, είναι λαμπερό και χαρούμενο και αποτελεί το αντίθετο του σκότους¹².

Γαλάζιο (τιρκουάζ):

Το γαλάζιο συμβολίζει την ηρεμία και τη διαύγεια, δίνει συναισθηματική σταθερότητα και αυξάνει την ενσυναίσθηση και τη συμπόνια. Βοηθάει στην ώθηση της ψυχικής ενέργειας, δημιουργεί ισορροπία και οδηγεί στην πνευματική άνθηση. Με τις χιλιάδες αποχρώσεις από μπλε πράσινο και κίτρινο που συνδυάζονται άψογα μεταξύ τους, το τιρκουάζ διαρκώς παρέχει έμπνευση. Ταυτόχρονα διεγείρει υγιή συναισθήματα προσφέρει επούλωση αλλά και έλεγχο συναισθημάτων που ως αποτέλεσμα έχει την συναισθηματική σταθερότητα. Επαναφέρει, ζεσταίνει, ανακουφίζει και προσφέρει αρμονία στην ψυχή, καθώς έχει έναν ιδιαίτερο δεσμό μαζί της. Επιπρόσθετα, το τιρκουάζ ενθαρρύνει την διάθεση του ανθρώπου να διευρύνει τους ορίζοντές του και να ανοίξει την καρδιά του¹³.

Μαύρο:

Το μαύρο χρώμα σχετίζεται με το άγνωστο και κρυφό. Είναι το χρώμα που δημιουργεί όρια μεταξύ αυτού και του έξω κόσμου ενώ, προστατεύει τα συναισθήματα και κρύβει τις ανασφάλειες και την έλλειψη αυτοπεποίθησης. Με το απέραντο βάθος του και τη μυστηριώδη μορφή του, το μαύρο αφήνει πολλά στη φαντασία. Δεν αποκαλύπτει τα συναισθήματα και τις βαθύτερες σκέψεις με αποτέλεσμα να δημιουργεί χάος στην ψυχή. Συχνά, οι άνθρωποι που επιλέγουν να φοράνε μαύρα ρούχα βιώνουν συναισθηματικό πόνο και δεν ανοίγονται στους άλλους. Άλλοι το επιλέγουν γιατί νιώθουν ασφαλής και προστατευμένοι¹⁴.

¹² <https://www.color-meanings.com/orange-color-meaning-the-color-orange/>

¹³ <https://www.color-meanings.com/turquoise-color-meaning-the-color-turquoise/>

¹⁴ <https://www.color-meanings.com/black-color-meaning-the-color-black/>

A.4.3 Τα χρώματα του animation

Τα χρώματα που κυριαρχούν στον animation είναι πιο έντονα, πέραν του λευκού. Σκοπός είναι να δημιουργήσουν αντίθεση μεταξύ του animation και του περιβάλλοντος ώστε να προσδώσουν μια νότα ονείρου και φανταστικού στο βίντεο. Αναλυτικότερα, το έντονο κόκκινο, το λιλά (μωβ) αλλά και το φούξια (ροζ) έχει χρησιμοποιηθεί για τα φύλλα και το λευκό για τα γραμμικά μινιμαλιστικά στοιχεία. Ακολουθεί η ανάλυση των χρωμάτων.

Κόκκινο: Το κόκκινο χρώμα δηλώνει πάθος και ενέργεια. Είναι το χρώμα που τραβάει περισσότερο από κάθε άλλο την προσοχή και δίνει κίνητρο για δράση. Παράλληλα είναι συνδεδεμένο με την σεξουαλικότητα ενώ, διεγείρει το βαθύ πάθος μεταξύ των εραστών. Είναι όμως και το χρώμα που χρησιμοποιείται για να δηλώσει κίνδυνο ή προσοχή¹⁵.

Λιλά (μωβ): Το μωβ είναι το χρώμα της πνευματικότητας και της φαντασίας. Εμπνέει την αποκάλυψη των εσωτερικών σκέψεων και ενθαρρύνει την πνευματική ανάπτυξη. Είναι συνδεδεμένο με την πίστη και τη πολυτέλεια αλλά και με το μυστήριο και τη μαγεία. Παρόλ'αυτα πολλές φορές χρησιμοποιείται για να εκφράσει λύπη, νοσταλγία και θλίψη. Κατά κύριο λόγο όμως είναι αυτό που ενθαρρύνει τις ονειροπολήσεις¹⁶.

Φούξια (ροζ): Το φούξια είναι ένας συνδυασμός από κόκκινες και μωβ αποχρώσεις. Με την αυτοπεποίθησή που αποπνέει το χρώμα αυτό εμπνέει εμπιστοσύνη γαλήνη, ζεστασιά, εμπάθεια, παρηγοριά και αποδοχή. Τέλος είναι σωματικά διεγερτικό λόγω της έντασής του¹⁷.

Λευκό: Το λευκό τόσο ντελικάτο όσο και κομψό αποπνέει ομορφιά και χάρη. Είναι συνδεδεμένο με πολλά υποσχόμενες δυνατότητες και νέα ξεκινήματα. Το λευκό αποτελεί έναν κενό καμβά στον οποίο ο καθένας μπορεί να αδράξει νέες ευκαιρίες και να αξιοποιήσει στο έπακρο τις δυνατότητές του. Είναι το χρώμα που προσδίδει υπομονή και καθοδήγηση. Πολλές φορές βέβαια, μπορεί να χαρακτηριστεί ψυχρό, απόμακρο και απογυμνωμένο από έντονα συναισθήματα. Ταυτόχρονα, όμως είναι και το χρώμα που συμβολίζει την αναγέννηση. Αν και κάποιες φορές συμβολίζει το θάνατο και την απόγνωση, το λευκό είναι κυρίως συνδεδεμένο με την εξασφάλιση μιας νέας ζωής. Σύμφωνα με τα πιστεύω του κάθε ανθρώπου μπορεί είτε να συμβολίζει την πνευματική εξύψωση είτε το αποθαρρυντικό παρόν. Τέλος το λευκό παρέχει συναισθηματική αποκατάσταση και επούλωση¹⁸.

¹⁵ <https://www.color-meanings.com/red-color-meaning-the-color-red/>

¹⁶ <https://www.color-meanings.com/purple-color-meaning-the-color-purple/>

¹⁷ <https://www.color-meanings.com/fuchsia-color-meaning-the-color-fuchsia/>

¹⁸ <https://www.color-meanings.com/white-color-meaning-the-color-white/>

A.5 Animation

Το 2D animation που δημιουργήθηκε για να πλαισιώσει το βίντεο αποτελείται από 2 μέρη, τα έντονα χρωματισμένα φύλλα και τις λευκές γραμμές ή μονοκοντυλιές¹⁹ που αποτελούν τα πιο μίνιμαλ σχέδια.

Το 2d (two dimension) animation είναι η μορφή του animation που δημιουργείται σε ένα επίπεδο, δισδιάστατο περιβάλλον. Όπως σε ένα πίνακα δημιουργείται η ψευδαίσθηση του βάθους μέσω της ζωγραφικής έτσι και οι 2d animators χρησιμοποιούν την προοπτική και άλλες τεχνικές για να δημιουργήσουν βάθος στα έργα τους. Η τεχνική η οποία χρησιμοποιήθηκε στην πτυχιακή εργασία (κυρίως όσων αφορά τις λευκές γραμμές) είναι αυτή του rotoscoping. Αναλυτικότερα, το rotoscoping είναι η διαδικασία κατά την οποία ένα κινηματογραφικό υλικό τροποποιείται χειρονακτικά δευτερόλεπτο το δευτερόλεπτο (frame by frame), ώστε να «πιάσει» την κίνηση του χαρακτήρα και να την αποτυπώσει σε μορφή animation.

Αυτό το πετύχαιναν προβάλλοντας το κινηματογραφικό υλικό πάνω σε γυάλινες επιφάνειες ώστε ο animator να μπορέσει να περιγράψει τις κινήσεις το χαρακτήρα σε κάθε frame. Εφευρέθηκε το 1915 από τον Max Fleisher με σκοπό να βελτιώσει τις κινήσεις των κινούμενων χαρακτήρων για να φαίνονται πιο ρεαλιστικές. Την τεχνική αυτή εφάρμοσε και ο Walt Disney το 1930

Εικόνα 1. Walt Disney, 1940

δημιουργώντας την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία κινουμένων σχεδίων «Η Χιονάτη και οι 7 Νάνοι». Στη συνέχεια ακολούθησαν και άλλες ταινίες που χρησιμοποιήθηκε αυτή η τεχνική όπως «Η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων», «Η Ωραία Κοιμωμένη» και άλλες²⁰.

Επιπλέον η τεχνική του rotoscoping επέφερε μεγάλες αλλαγές στον κινηματογράφο όταν αφομοιώθηκε στις live action ταινίες. Την χρησιμοποίησε τόσο ο Walt Disney στην ταινία «Mary Poppins»²¹ για να αφαιρέσει τα καλώδια

ώστε να φαίνεται ότι η πρωταγωνίστρια πετάει όσο και ο Alfred Hitchcock στην ταινία «Birds» για να δημιουργήσει την σκηνή που τα πουλιά επιτίθενται²².

¹⁹ γραφή με κίνηση του μολυβιού ή της πέννας χωρίς διακοπή

http://greek_greek.enacademic.com/102648/%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CF%84%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%AC

²⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=uCgxAg2Y6M>

²¹ <https://www.youtube.com/watch?v=0I03N885QGU>

²² <https://www.youtube.com/watch?v=hplpQt424Ls>

A.5.1 Συμβολισμοί των στοιχείων Animation

Σύμφωνα με τον Ronald Barthes «Σκοπός της σημειολογικής έρευνας είναι να ανασυστήσει τη λειτουργικότητα των σημασιακών συστημάτων που είναι έξω από τη γλώσσα σύμφωνα με το σχέδιο κάθε δομολογικής δραστηριότητας, το οποίο αποβλέπει στην κατασκευή ενός ειδώλου των παρατηρουμένων αντικειμένων» (Barthes, 1981, 132). Σημειολογία είναι η επιστήμη κατά την οποία εξετάζει τα αντικείμενα από την σκοπιά του νοήματος τους. Ο Ουμπέρτο Έκο υποστηρίζει ότι σημείο είναι οτιδήποτε μπορεί να εκληφθεί ως σημασιακό υποκατάστατο κάποιου άλλου πράγματος (Έκο, 1989, 26). Κάθε σημείο αποτελείται από ένα σημαίνον και ένα σημαινόμενο το πρώτο αποτελεί το εκφραστικό μέσο και το δεύτερο το περιεχόμενο. Όμως, στην τέχνη πολλές φορές υπάρχει πολυσημικότητα ενός σημείου. Αυτό σημαίνει ότι ένα σημαίνον μπορεί να αναφέρεται ή να εκφράζεται με πολλά σημαινόμενα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση τα πολύχρωμα φύλλα είναι το σημαίνον και το σημαινόμενο το πάθος, η λύπη, η νοσταλγία, οι αναμνήσεις. Παράλληλα και η λευκές γραμμές είναι το σημαίνον σημείο και το σημαινόμενο η λογική, η πραγματικότητα και οι υποχρεώσεις τις πρωταγωνίστριας.

A.5.2 Τα πολύχρωμα φύλλα

Τα πολύχρωμα φύλλα είναι εμπνευσμένα από την ταινία κινουμένων σχεδίων του 1995 «Pocahontas» της εταιρίας Walt Disney Pictures. Τα φύλλα σχεδιάστηκαν στο πρόγραμμα Adobe

Εικόνα 2. Pocahontas & John Smith

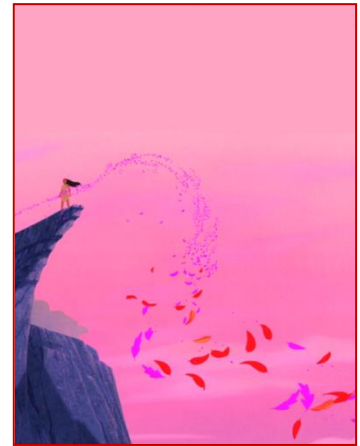
Illustrator και στη συνέχεια ενσωματώθηκαν στο live action βίντεο. Τα πολύχρωμα φύλλα στην ταινία «Pocahontas» έχουν συμβολικό χαρακτήρα. Εμφανίζονται αρχικά στην πρώτη σκηνή που παρουσιάζεται η Pocahontas όπου γίνεται αναφορά στον περιπετειώδη χαρακτήρα της²³. Αποτελεί ένα πρόσωπο που διέπεται από έντονα συναισθήματα και λειτουργεί με βάση αυτά. Καθ'όλη τη διάρκεια της ταινίας η Pocahontas προσπαθεί να επιλέξει το σωστό μονοπάτι που θα ακολουθεί στη ζωή της και τα φύλλα εμφανίζονται πάντα για να τη βοηθήσουν να πάρει σωστές αποφάσεις, όπως για το αν πρέπει να εμπιστευτεί το John

Smith, (Εικόνα 2). Παράλληλα είναι εκεί όταν χρειάζεται να ρισκάρει και να αναλάβει δράση και την οδηγούν στο σωστό μονοπάτι²⁴.

²³ <https://animatedmeta.files.wordpress.com/2015/03/pocahontas-has-her-moms-spirit.gif>

²⁴ <https://animatedmeta.files.wordpress.com/2015/03/pocahontas-compass.gif>

Τέλος, εμφανίζονται όταν η Pocahontas αναγκάζεται να αποχωριστεί τον αγαπημένο της και με τη δύναμη της ψυχής της στέλνει τον άνεμο στο πλοίο του για να φτάσει γρηγορότερα στην πατρίδα του (Εικόνα 3). Τα φύλλα λοιπόν, εκφράζουν τον πνευματικό κόσμο της Pocahontas και της προσφέρουν ψυχική δύναμη όποτε αυτή τη χρειάζεται για να υπερβεί μέχρι και τον ίδιο της τον εαυτό υπενθυμίζοντας ότι τα θέλω είναι δυνατότερα από

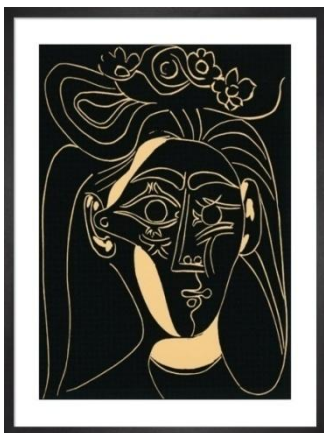

Εικόνα 3. Η Pocahontas στο βράχο

τα πρέπει όταν υπάρχει πίστη. Ο ρόλος των πολύχρωμων φύλλων στην πτυχιακή εργασία είναι επίσης συμβολικός διότι όπως και στην ταινία της Pocahontas έτσι και στην εργασία αντιπροσωπεύουν τα έντονα συναισθήματα που νιώθει η πρωταγωνίστρια όπως ο πόνος της απόρριψης, η θλίψη αλλά και τον έρωτα και το πάθος για τον πρώην σύντροφο της όπως και οι κοινές τους αναμνήσεις. Σε όλη τη διάρκεια του βίντεο τα φύλλα εμφανίζονται συχνά στροβιλίζονται γύρω από τη χορεύτρια ανεξέλεγκτα σαν ένας ποταμός έντονων συναισθημάτων από τα οποία η ίδια θέλει και ταυτόχρονα δε θέλει να απαλλαγεί. Αυτό συμβαίνει γιατί δεν είναι έτοιμη να ξεπεράσει το χωρισμό της και όσο και να την πονάει θεωρεί της αναμνήσεις τις πολύτιμες ώστε να τις αφήσει να χαθούν στη λήθη.

A.5.3 Τα μινιμαλιστικά στοιχεία animation

Πέρα από τα πολύχρωμα φύλλα το άλλο στοιχείο του animation που κυριαρχεί στο βίντεο είναι οι λευκές γραμμές και μονοκοντυλιές που εμφανίζονται κ άλλοτε εξαφανίζονται. Πηγή έμπνευσης αποτέλεσε το καλλιτεχνικό ρεύμα της line art (γραμμική τέχνη). Η line art είναι η τέχνη που βασικό στοιχείο της αποτελεί όχι τόσο να δημιουργήσει ένα νέο κίνημα όσο να υποστηρίξει την καλλιτεχνική παραγωγή. Χαρακτηρίζεται ως απαραίτητο χαρακτηριστικό της τέχνης, ως ο βασικός

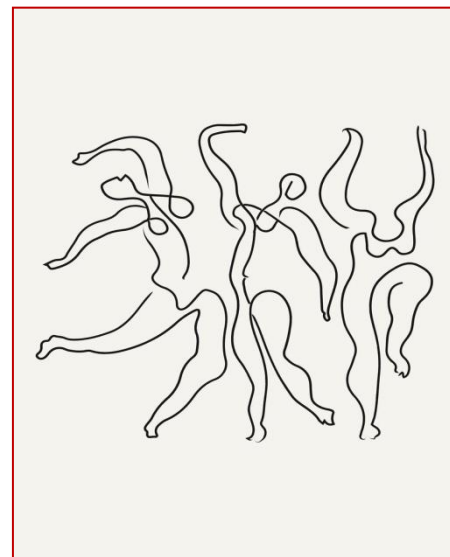
Εικόνα 4. "Woman with a hat in bloom", 1962, Picasso

λίθος που καθόρισε και διαμόρφωσε τις σχέσεις μεταξύ της μορφοποίησης των σχημάτων και της αφαίρεσης. Η διαδικασία της line art είναι από μόνη της καίριας σημασίας. Η ίδια η επιδεξιότητά της είναι ενδεικτική της ικανότητας του καλλιτέχνη και είναι υπεύθυνη για την παραγωγή αξιολογών έργων στην ιστορία της τέχνης. Εκπροσωπήθηκε από πολύ σημαντικούς καλλιτέχνες που άσκησαν μεγάλη επιρροή όπως ο Picasso, ο Matisse, ο Kandinsky και ο Klee. Ο καθένας από αυτούς διάνθισε τη γραμμική τέχνη με τα μοναδικά χαρακτηριστικά και τα ιδιαίτερα ταλέντα τους, πάντα όμως περιλαμβάνοντας μια δόση αυστηρότητας και ιδιοτροπίας. Γνωστότεροι εκπρόσωποι της

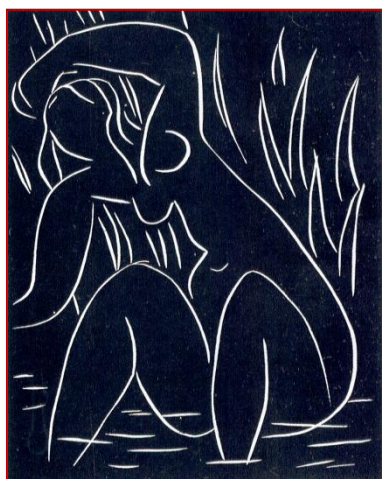
γραμματικής τέχνης είναι ο Picasso και ο Matisse που δημιούργησαν έργα που είναι παγκοσμίως γνωστά και αποτέλεσαν έμπνευση και στους μεταγενέστερους καλλιτέχνες.

Αφομοίωσαν την απλότητα και τον κενό χώρο, φέρνοντας τον μινιμαλισμό στον κόσμο της τέχνης. Η γραμμική τέχνη αποτελείται από καθαρές και έντονες γραμμές χωρίς σκιάσεις και ενώ παραδοσιακά το φόντο των πινάκων ήταν κυρίως λευκό, η γραμμική τέχνη προσέφερε νέες και ενδιαφέρουσες δυνατότητες. Αναλυτικότερα, τα γραμμικά έργα του Picasso δημιουργήθηκαν με μόνο μια ρευστή γραμμή, καταφέροντας να περάσουν πολλή πληροφορία χωρίς κόπο, περιγράφοντας συνήθως ζώα, γυναίκες (Εικόνα.4) και λουλούδια.

Θυμίζοντας έργα καλλιγραφίας, τα σχέδια του γεμάτα απλότητα παρουσιάζουν μια πιο παιχνιδιάρικη πλευρά του καλλιτέχνη μέσω του αυθορμητισμού που τα διέπει κάτι που δε φαινόταν συχνά στους πίνακες του.

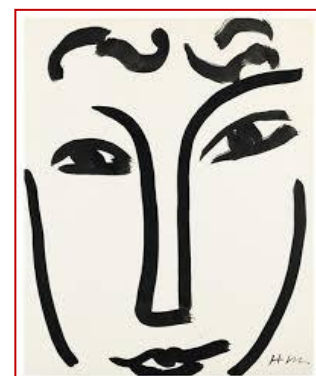

Εικόνα 5. "Trois danseuses" 1924, Picasso.

Εικόνα 6. "Afternoon", Henry Matisse, 1941-1942

Οι γεμάτες ενέργεια κινήσεις του αιχμαλώτισαν την ουσία των πολλαπλών θεμάτων του, μετατρέποντας τις ίδιες τις μορφές τους σε γραμμές δυναμικού σχήματος και κίνησης (Εικόνα 5). Ο Picasso κάποτε είπε ότι «Η γραμμική μου ζωγραφική είναι η πιο αγνή και άμεση μετάφραση των συναισθημάτων μου».²⁵ Όπως ο Picasso έτσι και ο Matisse διερεύνησε εκτενώς τις δυνατότητες της γραμμικής τέχνης. Χρησιμοποίησε τις εκφραστικές δυνατότητες που προσέφεραν οι γραμμικές νόρμες με σκοπό να απεικονίσει οικεία θέματα όπως γυμνές γυναικείες φιγούρες αλλά και θέματα από τη μυθολογία, (Εικόνα 6).

Εικόνα 7. "Visage", Henry Matisse, 1952

Ο Matisse στο κείμενο του «Notes of a Painter» το 1908, αναφέρει ότι «Αν υπάρχει τάξη και σαφήνεια σε μια εικόνα, σημαίνει ότι η ίδια τάξη και διαύγεια υπάρχει και το μυαλό του ζωγράφου ή ότι ο ζωγράφος έχει επίγνωση της ανάγκης που τον ώθησε να δημιουργήσει το συγκεκριμένο έργο».²⁶ Ο Matisse, έχει δημιουργήσει πολυάριθμα πορträιτα χρησιμοποιώντας την γραμμική τέχνη. Ειδικότερα, ο πίνακας του «Visage» (Εικόνα 7) ,καταδεικνύει την έμφυτη ικανότητα του καλλιτέχνη να συλλάβει τις αποχρώσεις της έκφρασης του προσώπου με μόνο μερικές πινελιές. Αυτό που καθηλώνει το μάτι του θεατή είναι

²⁵ https://www.metmuseum.org/toah/hd/mati/hd_mati.htm

²⁶ Σελίδα 4,,<https://www.austincc.edu/noel/writings/matisse%20-%20notes%20of%20a%20painter.pdf>

το γεμάτο αυτοπεποίθηση βλέμμα του προσώπου και το στραβό χαμόγελο. Ο πίνακας αυτός, αποτελεί απόδειξη της γοητείας της ζωγραφικής τέχνης απογυμνωμένη από τεχνικές και αποδοσμένη στην πιο αγνή μορφή της.

Σήμερα, η επιρροή της γραμμικής τέχνης είναι παντού και μπορεί να θεωρηθεί ως ένα από τα θεμέλια μιας σχεδόν απεριόριστα ευέλικτης γραφικής γλώσσας. Διακρίνεται όχι μόνο στα έργα αμέτρητων καλλιτεχνών αλλά και στη γραφιστική, τη διαφήμιση, τα κινούμενα σχέδια αλλά και σε αφίσες μουσείων και γκαλερί. Μπορεί ο Picasso, ο Matisse και οι υπόλοιποι ζωγράφοι που αφομοίωσαν τη γραμμική τέχνη, να έδωσαν το στίγμα τους και να δημιουργήσαν κάτι μοναδικό αλλά η γραμμή είναι μια συνεχώς μεταβαλλόμενη ενέργεια, που έχει την αδιάκοπη ικανότητά να επηρεάζει κάθε πτυχή της οπτικής (visual) κουλτούρας.

Το γραμμικό στοιχείο συμβολίζει το συνειδητό, τη λογική αλλά και τις αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν από την πρωταγωνίστρια. Αυτές είναι, να πάρει την απόφαση να ξεπεράσει την απώλεια της, να αφήσει τα βιώματα και τις αναμνήσεις της να γίνουν παρελθόν και να προχωρήσει στη ζωή της. Η απόφαση να παρουσιαστεί η πτυχή της λογικής υπόστασης γραμμικά πάρθηκε με βάση την απλότητα που αποτελεί πολλές φορές η αναπαράσταση μιας αληθινής κατάστασης ενώ παράλληλα ο ορθολογισμός συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τη γεωμετρία τη γραμμικότητα αλλά και τη ρευστότητα. Καταλήγοντας, στην πτυχιακή εργασία η γραμμές χρησιμοποιήθηκαν σε κάποιες σκηνές για να περιγράψουν το σώμα της χορεύτριας και να την κυριεύσουν, σε άλλα εμφανίζονται σε δεσμά ή σχοινιά που προσπαθούν να την υποτάξουν, σε χέρια που προσπαθούν να την τραβήξουν, ενώ σε άλλα την κατακλύζουν σε κύματα ή νερό προσπαθώντας να την κρατήσουν στην πραγματικότητα, όπου το νερό συμβολίζει και την πνευματική κάθαρση και απογύμνωση από έντονα συναισθήματα.

A.6 Kinetic Typography

Η αύξηση των οπτικών και ακουστικών ερεθισμάτων στο περιβάλλον και ο γρήγορος ρυθμός ζωής που κατακλύζει την καθημερινότητα μας απαιτεί την παρουσίαση της πληροφορίας στο κοινό με ελκυστικό και έντονο τρόπο αλλά και σε σύντομο χρονικό διάστημα ώστε ο αποδέκτης να μη βαρεθεί. Τα νέα ψηφιακά μέσα επικοινωνίας που έχουν παγκόσμια εμβέλεια, περιλαμβάνουν περισσότερα οπτικά, ακουστικά και αλληλεπιδραστικά χαρακτηριστικά αυξάνοντας τη ανάγκη καλύτερου σχεδιασμού σε αυτούς τους τομείς. Τα νέα μέσα επιτρέπουν την αλλαγή της μορφής, του μεγέθους, θέσης και κίνησης διαφοροποιώντας το απλό τυπογραφικό κείμενο σε κινούμενο. (kinetic typography). Η κινούμενη τυπογραφία πιο συχνά συναντάται σε διαφημίσεις, κινούμενα γραφικά, μουσικά videoclip αλλά και στους τίτλους αρχής των ταινιών, αποτελώντας ένα πολύ σημαντικό στοιχείο των τηλεοπτικών και κινηματογραφικών γραφικών.

Στην κινητική τυπογραφία, τα γράμματα έχουν δυναμική φόρμα και μπορούν να εισέλθουν από διάφορες πλευρές της οθόνης. Παράλληλα είναι εφικτό να έχουν διαφορετικά στιλ και χρώματα ανάλογα με αυτό που εκφράζει το κείμενο, η μουσική ή ο ρυθμός.

Η τέχνη της κινητικής τυπογραφίας εμφανίστηκε αρχικά στους τίτλους αρχής και τέλους των ταινιών όπου και άρχισε να αναπτύσσεται. Οι τίτλοι αρχής είναι ιδιαίτερα σημαντική σε μία ταινία διότι πέρα από το να παρουσιάσουν τον τίτλο και τους συντελεστές προετοιμάζουν το κοινό για το περιεχόμενο και το θέμα της ταινίας. Ο Walter Murch (αμερικανός συντάκτης ταινιών, σκηνοθέτης, συγγραφέας και σχεδιαστής ήχου) υπογραμμίζει την σπουδαιότητα των τίτλων αρχής ως εξής: ««Η αρχική σκηνή μιας ταινίας είναι σαν το κάδρο γύρω από έναν πίνακα. Θα πρέπει να κρατήσει το κοινό σε αγωνία ως προς το περιεχόμενο της ταινίας και να εξάψει την περιέργεια του, να καθοδηγήσει το κοινό ως προς το συναισθηματικό περιβάλλον, να το ενημερώνει σχετικά με την υπόθεση και τέλος να ωθήσει τους θεατές να σχολιάσουν το οπτικό στυλ της ταινίας το οποίο θα γίνει αντιληπτό από αυτούς»²⁷. Η τυπογραφία πέρα από την μετάδοση πληροφορίας και μηνυμάτων μέσω μιας κατανοητής μορφής γλώσσας, μεταδίδει στοιχεία που αφορούν την αισθητική, την προσωπικότητα και οπτική γλώσσα. Από την επιλογή της γραμματοσειράς και το μέγεθος των γραμμάτων μέχρι την τοποθέτηση τους στο χώρο και τον τρόπο που θα εμφανίζονται, η συνεργασία της οπτικής και της λειτουργικής σειράς είναι ένα από τα προβλήματα της κινούμενης τυπογραφίας. Η κινητική τυπογραφία λοιπόν χρειάζεται να προκαλεί στο θεατή αισθητική ικανοποίηση και ταυτόχρονα να εκτελεί τον αρχικό σκοπό της που είναι να «περάσει» ένα μήνυμα στο κοινό. Η ανάγκη της κινούμενης τυπογραφίας να προκαλεί έκπληξη στο κοινό έκανε τους σχεδιαστές να ψάχνουν νέα μέσα και τρόπους για να πετύχουν αυτό το σκοπό. Οι ψηφιακές τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται σήμερα διαμορφώνουν ένα πεδίο αναζήτησης διαφορετικών και πρωτότυπων μορφών έκφρασης οδηγώντας την κινητική τυπογραφία σε ποικίλες και πιο δημιουργικές μορφές μετάδοσης μιας πληροφορίας. Η κινητική τυπογραφία περιγράφεται από τους θεωρητικούς ως « Η ένωση της τυπογραφίας με την κίνηση» ή ως « Κείμενα που κινούνται και μεταβάλλονται στο χρόνο». Όπως παραθέτει η Barbara Brownie ο ορισμός αυτός δεν καλύπτει απόλυτα την κινούμενη τυπογραφία διότι η δομή της είναι πιο πολύπλοκη. Αυτό συμβαίνει γιατί οι ορισμοί αυτοί αναφέρονται στην εμφάνιση των κειμένων σε συγκεκριμένες κλίμακες και με ενσωματωμένη μορφή κίνησης στην είσοδο και έξοδο της οθόνης χωρίς να υφίστανται παραμόρφωση. Παρ'όλαυτά στην κινούμενη τυπογραφία τα γράμματα μπορούν να διαφοροποιηθούν ανεξάρτητα από τις λέξεις και να παραμορφωθούν.²⁸

²⁷ Krasner, 2004, σελ. 36.

²⁸ Brownie, B. (2007). One Form, Many Letters: Fluid and transient letterforms in screen-based typographic artefacts. *Journal of the MeCCSA Postgraduate Network*, 1(2), 1-10.

Πολλοί σκηνοθέτες επιλέγουν παρόμοιες γραμματοσειρές ή τρόπο με τον οποίο εμφανίζονται οι τίτλοι στις ταινίες τους με σκοπό να δημιουργήσουν το δικό τους χαρακτηριστικό στιλ το οποίο θα τους κάνει να διαφέρουν από τους υπόλοιπους ώστε το κοινό να τους ξεχωρίζει. Για παράδειγμα ο Quentin Tarantino συνήθως επιλέγει έντονες (bold) γραμματοσειρές και οι τίτλοι αρχής του πολλές φορές εμφανίζονται αργά από το κάτω μέρος της οθόνης μέχρι να φτάσουν στο κέντρο. Επίσης ο Tarantino έχει συνδέσει το όνομα του κ με το έντονο κίτρινο χρώμα που χρησιμοποιεί στους τίτλους αρχής πολλών ταινιών του²⁹.

A.7 Contemporary Dance και η Τέχνη του Performance

Ο 20^{ος} αιώνας έφερε μεγάλες αλλαγές παγκοσμίως και ο τομέας της τέχνης του χορού, δε θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. Εκτός από το κλασσικό μπαλέτο που διεκπεραιωνόταν σε θέατρα και τους λαϊκούς χορούς που λάμβαναν χώρα σε πολυτελείς αίθουσες συναυλιών, γεννήθηκαν είδη που ήταν λιγότερο επίσημα αλλά σταδιακά έγιναν δεκτά και πλέον είναι εξίσου σημαντικά με τα κλασσικά είδη του χορού. Έτσι στην αρχή του 20^{ου} αιώνα ο μοντέρνος χορός άλλαξε τη νοοτροπία που είχε η κοινωνία για το χορό και προσέφερε μια προσέγγιση που πρώτη φορά εμφανιζόταν. Σταδιακά, εμφανίστηκαν περισσότερα είδη «εναλλακτικού» χορού όπως το νεοκλασσικό μπαλέτο, ο μεταμοντέρνος, ο σύγχρονος χορός και άλλα. Αυτά τα είδη εμφανίστηκαν την ίδια περίοδο εμπλούτιζαν και προκαλούσαν το ένα το άλλο.

Ο σύγχρονος χορός βρίσκεται στα σύνορα μεταξύ του κλασσικού μπαλέτου του μοντέρνου και του μεταμοντέρνου χορού. Ο πυρήνας του αποτελεί ένα πείραμα και έχει ως σκοπό να σπάσει τους κανόνες που υπάρχουν στις κλασικές μορφές χορού. Ο σύγχρονος χορός επικεντρώνεται στην έκφραση ιδεών και συναισθημάτων με έντονες εκφραστικές κινήσεις. Τεστάρει τις χορευτικές ικανότητες του ανθρώπινου σώματος και θέτει ιδιαίτερα υψηλές προσδοκίες σε αυτούς που επιθυμούν να το ακολουθήσουν. Ένας χορευτής συγχρόνου αλλάζει από μια θέση έντασης σε άλλες πλήρης χαλάρωσης, εκτελεί «σπασμένες» κινήσεις, πέφτει και σηκώνεται. Η πλαστικότητα, η εκφραστικότητα και η δύναμη αποτελούν θεμέλια για αυτό το είδος χορού. Πολλές φορές μια χορογραφία σύγχρονου χορού μπορεί να έχει ένα συγκεκριμένο θέμα ή ιδέα αλλά πολλές φορές μπορεί να είναι αρκετά αφηρημένο και να δίνει στο θεατή την ευκαιρία να το ερμηνεύσει μόνος του.

Ο σύγχρονος χορός παντρεύει στοιχεία αφρικάνικων και αμερικάνικων χορών αλλά και στοιχεία από τις κουλτούρες της Ανατολής όπως η γιόγκα και διαμορφώνει μια νέα μορφή κινησιολογίας που δίνει την ευκαιρία στους καλλιτέχνες να εκφράζονται περισσότερο υποκειμενικά και ελεύθερα.

²⁹ <https://vimeo.com/53271594>

Η διαφορά του σύγχρονου χορού με το μοντέρνο είναι ότι αποτελεί μια πιο εξελιγμένη και ελεύθερη μορφή του. Όσο για τη διαφορά του με το κλασικό μπαλέτο είναι ότι στο μπαλέτο οι χορογραφίες και οι χορευτές περιορίζονται από πολύ αυστηρούς κανόνες οι οποίοι δεν δέχονται τροποποίηση. Ο σύγχρονος χορός δανείζεται χορευτικούς όρους από το μπαλέτο και αρκετές κινήσεις αλλά ο κάθε καλλιτέχνης έχει τη δυνατότητα να αυτοσχεδιάσει και να εκφράσει τα δικά του συναισθήματα πάνω στη σκηνή χωρίς κανένα περιορισμό. Επίσης υπάρχουν διαφορές ως προς την ενδυμασία των χορευτών. Στο σύγχρονο χορό οι χορευτές έχουν τη δυνατότητα να χορεύουν ξυπόλυτοι και χωρίς τις φούστες του μπαλέτου(tutu), ενώ αν το επιθυμούν μπορούν να μη χρησιμοποιήσουν μακιγιάζ στα πρόσωπά τους.

Μία από τις πιο καταξιωμένες χορεύτριες και χορογράφους σύγχρονου χορού είναι η Pina Bausch. Το έργο της είναι στενά συνδεδεμένο με το σύγχρονο χορό, αλλά είναι κυρίως γνωστό ως μορφή μεταμοντέρνου ή σύγχρονου μπαλέτου (από την σκοπιά του χορού και όχι της θεατρικότητας). Αυτό συμβαίνει γιατί χρησιμοποιεί χορευτές του κλασικού μπαλέτου χωρίς όμως να δημιουργεί παραστάσεις αυτού του είδους. Ταυτόχρονα, αν και τα έργα της περιλαμβάνουν κινήσεις με θεατρικότητα και φωνή, αρνείται τη θεατρική διαδικασία κατασκευής των χαρακτήρων. Σύμφωνα με την ιστορία του σύγχρονου χορού αυτά είναι κάποια από τα χαρακτηριστικά της δουλειάς της:

- ✚ Συνδυάζει ποιητικά και καθημερινά στοιχεία.
- ✚ Φαίνεται στα έργα της η ανάμειξη στοιχείων από αίθουσες συναυλιών, οπερέτες και happening³⁰.
- ✚ Επαναλαμβανόμενο θέμα στα έργα της είναι η ανθρώπινη απώλεια στα κοινωνικά συστήματα που είναι στερεοτυπικά και υποκριτικά.
- ✚ Επικρίνει έντονα τους κώδικες αποπλάνησης
- ✚ Χρησιμοποιεί την επανάληψη και δεν υπάρχει γραμμική αφήγηση.
- ✚ Αρνείται να δημιουργήσει «χαρακτήρες» με τη θεατρική έννοια, αλλά κάνει χρήση της φωνής και των θεατρικών χειρονομιών.
- ✚ Προσλαμβάνει χορευτές που έχουν ασχοληθεί και εκπαιδευτεί καθημερινά στο κλασικό μπαλέτο

Τέλος, η Pina Bausch είναι γνωστή για την ανάπτυξη δικής της μεθόδου σύνθεσης χορογραφιών. Κάνει έρευνα για το χορογραφικό υλικό της θέτοντας ερωτήσεις στους χορευτές σχετικά με τις παιδικές τους αναμνήσεις και τα βιώματα τους. Μέσα από αυτή τη στρατηγική ωθεί τους χορευτές να εξωτερικεύσουν τον εαυτό τους μέσα από μια διεργασία ενδοσκόπησης.³¹

³⁰ Είδος παραστατικής τέχνης (performance)

³¹ <https://www.youtube.com/watch?v=zS8hEj37CrA>

Η κινησιολογία που εφαρμόστηκε στην πτυχιακή εργασία έχει γερές ρίζες στην τέχνη της performance. Η performance (ή η τέχνη της επιτέλεσης), χρησιμοποιεί τον καλλιτέχνη και πιο συγκεκριμένα το σώμα του ως καμβά για να μπορέσει αυτός να εκφράσει τις ιδέες του, να ασκήσει κριτική στα κοινωνικά δρώμενα και στον κόσμο της τέχνης και τέλος να εξερευνήσει τις δυνατότητες και τα μέσα έκφρασής του. Η τέχνη αυτή δανείζεται πολλά στοιχεία από το θέατρο, το τσίρκο, τη ρητορική και άλλες και δημιουργεί ένα νέο ριζοσπαστικό είδος τέχνης που όλο εξελίσσεται. Μέσω των πράξεων του, ο καλλιτέχνης κατά τη διάρκεια μιας performance εκπλήσσει και δημιουργεί μια σχέση οικειότητας με το κοινό, που ανάλογα με το έργο έχει τη δυνατότητα ή μη συμμετοχής, χωρίς να δημιουργεί ιεραρχικούς ρόλους στο έργο του. Οι θεματικές των performances αφορούν συνήθως κοινωνικοπολιτικά ζητήματα τα οποία διεκπεραιώνουν μέσα από παραστατικές κινήσεις των κορμιών των καλλιτεχνών αλλά και των συναισθημάτων και τις εναλλαγές στη διάθεση τους. Μια παράσταση performance μπορεί να έχει σενάριο και να είναι προσεκτικά σχεδιασμένη ή να είναι τελείως αυθόρμητη ή αυτοσχεδιαστική. Παράλληλα, μπορεί να λάβει χώρα οπουδήποτε, από μουσεία, συναυλιακούς χώρους και γκαλερί μέχρι και σε πάρκα, πλατείες ακόμα και στο διαμέρισμα του ίδιου του καλλιτέχνη. Η καταγραφή μιας παράστασης performance είναι αρκετά δύσκολη διότι μπορεί να επιτευχθεί με πολύ συγκεκριμένα μέσα όπως το βίντεο, η φωτογραφία ή η προφορική μαρτυρία ως μορφή ντοκιμαντέρ. Οι καλλιτέχνες που εκφράζονται μέσα από τέτοιες παραστάσεις τις χρησιμοποιούν ως αντίδραση στον τρόπο εμπορευματοποίησης της τέχνης.

Μία από τις πιο γνωστές καλλιτέχνιδες της performance είναι η Marina Abramovic.

Η Abramovic σχεδόν σε όλες τις παραστάσεις της χρησιμοποιούσε σώμα και σάρκα της ως υλικό αλλά και ως μέσο που την παρουσίαζε συναισθηματικά ευάλωτη. Με τον όρο «σάρκα» αποδίδει την εσωτερικότητα και την υλική μηχανή που δημιουργεί διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές κινήσεις. Στις παραστάσεις της Abramovic, ο καλλιτέχνης, το περιεχόμενο και το πρωτότυπο συγχωνεύονται σε μια φόρμα αποτελεί την διαδικασία της επικοινωνίας. Είναι η καλλιτέχνης που επινόησε την ιδέα του περιεχομένου και τη δραματολογία της performance. Επιπλέον, είναι αυτή που ερμηνεύει στη σκηνή, μετατρέποντας την ίδια στο αντικείμενο και περιεχόμενο της performance και αναφέρεται στον εαυτό της σαν ξεχωριστό άτομο αφού δε παίζει κάποιο δραματικό ρόλο. Σε ορισμένες παραστάσεις της, προτρέπει τους θεατές να λάβουν μέρος και από απλοί παρατηρητές να διαμορφώσουν τη δράση στην παράσταση.³²

³² <https://www.youtube.com/watch?v=xTBkbseXfOQ>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: Εφαρμογές της έρευνας στην πτυχιακή

Β.1. Σκηνοθεσία

Όσων αφορά τη σκηνοθεσία η κάμερα που χρησιμοποιήθηκε είναι η Sony A6500, φακός 16-70mm καθώς και το Gimbal Ronin S. Ο φωτισμός είναι καθαρά φυσικός για να εκμεταλλευτούν στο έπακρο τα χρώματα του φθινοπωρινού ηλιοβασιλέματος. Όλο το βίντεο είναι γυρισμένο ως μονόπλانو. Ο λόγος που χρησιμοποιήθηκε η συγκεκριμένη τεχνική είναι να δημιουργήσει έναν ενιαίο φιλικό χώρο-χρόνο ώστε ο θεατής να αφομοιώσει την αίσθηση που αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια του βίντεο και να νιώσει ότι χορεύει κ αυτός μαζί με την χορεύτρια/πρωταγωνίστρια. Η γωνία λήψης είναι κατά κύριο λόγο κανονική, δηλαδή στο ύψος του ανθρώπου και η θέση της κάμερας που χρησιμοποιήθηκε σε ορισμένα σημεία είναι αυτή του «πλονζέ» δηλαδή η κάμερα από ψηλά ώστε κύριο θέμα να είναι ο χαρακτήρας. Σκοπός του «πλονζέ» είναι να δημιουργήσει το αίσθημα της λύπης και της απομόνωσης ώστε ο χαρακτήρας να εμφανιστεί στη συγκεκριμένη περίπτωση παγιδευμένος μεταξύ των «θέλω» και των «πρέπει» του.

Το γύρισμα έλαβε χώρα στην παραλία της Περαιάς τον Οκτώβριο του 2019. Ο λόγος που το βίντεο γυρίστηκε συγκεκριμένα τον Οκτώβριο είναι για να είναι αρκετά ερημική η παραλία ώστε να αποδοθεί καλύτερα το αίσθημα της νοσταλγίας του καλοκαιριού και του έρωτα που πέρασε αλλά και το περιβάλλον να παρουσιάζει την αλλαγή του καιρού και του κλίματος. Επιπρόσθετα επιλέχθηκε να φαίνονται στο βάθος οι πολυκατοικίες και ο δρόμος για να είναι αισθητό το αστικό τοπίο όπου ο χαρακτήρας καταφεύγει στο μόνο μέρος που θυμίζει λίγο καλοκαίρι ώστε να προσπαθήσει με κάθε τρόπο να διατηρήσει τη μαγεία και να μη χαθεί στη λήθη. Η αντίθεση λοιπόν του αστικού τοπίου και της παραλίας έρχεται να υπογραμμίσει την πάλη που βιώνει ο χαρακτήρας σχετικά με τα «πρέπει» αλλά και τα «θέλω» του. Εφόσον η κάμερα κινείται, επιλέχθηκαν γενικά³³, μεσαία³⁴, αμερικάνικα³⁵, κοντινά³⁶ αλλά και γκρο πλάνα³⁷ για την μέγιστη δυνατή αποτύπωση και αίσθηση του χώρου.

³³ Συνολική εικόνα του ντεκόρ, φυσικού ή τεχνητού, με ή χωρίς ανθρώπους.

³⁴ Τα άτομα καδράρονται ολόκληρα. Είναι πλέον ορατές λεπτομέρειες του ντεκόρ.

³⁵ Οι άνθρωποι καδράρονται από το κεφάλι ως τα γόνατα.

³⁶ Καδράρισμα στο μέσο του στήθους.

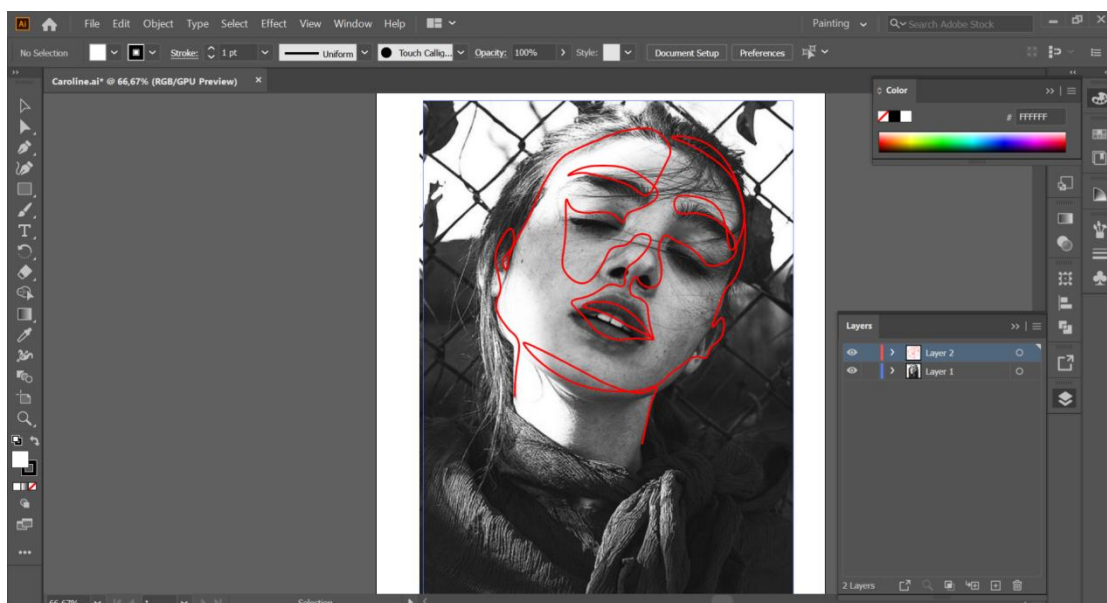
³⁷ Καδράρισμα στο κεφάλι του ανθρώπου (είναι ορατοί και οι ώμοι) ή σε ένα τμήμα του σώματος.

Β.2 Φωτογραφίες απο το γύρισμα

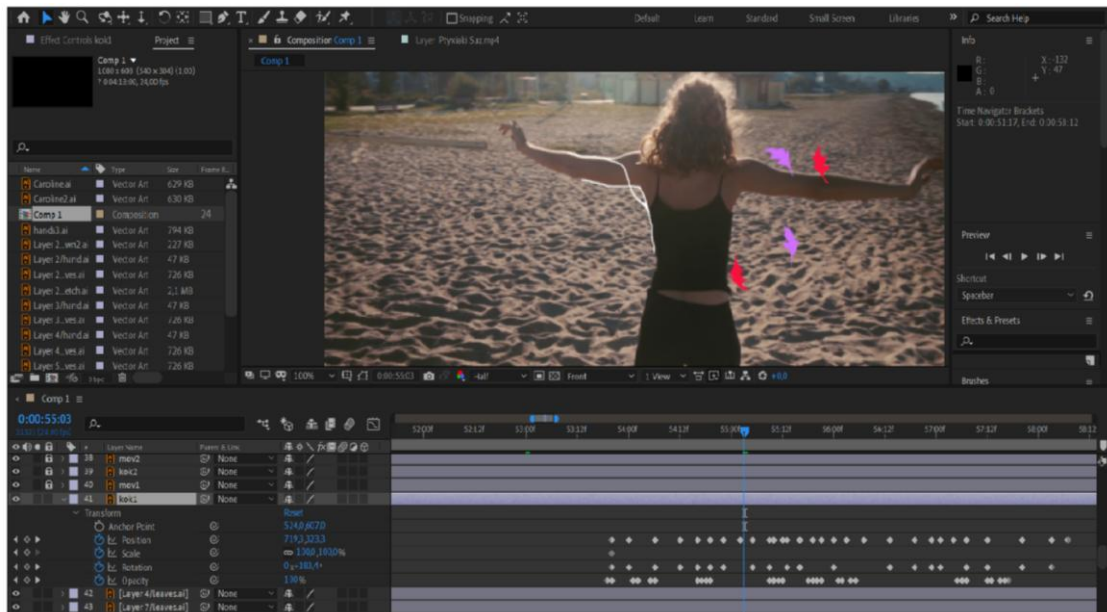

B.3 Animation

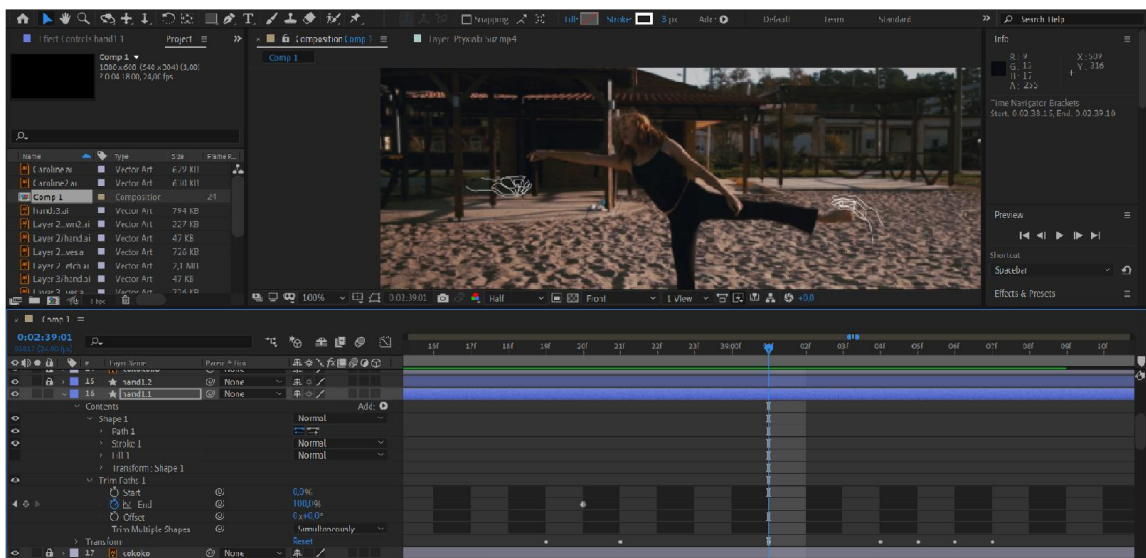
Ο λόγος που χρησιμοποιήθηκε το 2D animation αντί του 3D είναι γιατί το 2D εξυπηρετεί καλύτερα το νοσταλγικό μήνυμα που προσπαθεί η πτυχιακή εργασία να περάσει, αφού οι ταινίες κινουμένων σχεδίων που παρακολουθούσε η γενιά των παιδιών που γεννήθηκαν από το 1990 και μετά, μεγάλωσε με αυτές και είναι αναπόσπαστο κομμάτι της παιδικής ηλικίας της γενιάς αυτής. Αποτελεί λοιπόν επιλογή που βασίστηκε με βάση τα συναισθήματα. Για τη δημιουργία του animation πάνω στο βίντεο χρησιμοποιήθηκαν τα προγράμματα After Effects και Illustrator της Adobe. Το After Effects με τα εργαλεία που διαθέτει έδωσε κίνηση στα στοιχεία του animation που προστέθηκαν στο βίντεο, ενώ το Illustrator βοήθησε στη σχεδίαση των στοιχείων αυτών. Πιο συγκεκριμένα τα φύλλα και οι μονοκοντυλιές σχεδιάστηκαν στο Illustrator (Εικόνα 8) και στη συνέχεια φορτώθηκαν το πρόγραμμα. Όσον αφορά τα φύλλα, με σκοπό να επιτευχθεί κίνηση χρησιμοποιήθηκαν τα εργαλεία position, rotation και scale και για την εμφάνιση τους σε κάθε σκηνή το opacity (Εικόνα 9). Οι μονοκοντυλιές αρχικά σχεδιάστηκαν στο Illustrator και στη συνέχεια, δημιουργήθηκαν μέσα στο πρόγραμμα κάποια Shape Layers μέσα στα οποία επανασχεδιάστηκαν με το pen tool οι μονοκοντυλιές με σκοπό να τους δοθεί κίνηση (Εικόνα 10). Αυτό επετεύχθη με τα εργαλεία animation trim paths που με τη βοήθεια τους τα σχήματα εμφανίζονταν και εξαφανίζονταν ομαλά. Τα υπόλοιπα γραμμικά στοιχεία δημιουργήθηκαν μέσω του εργαλείου brush πάνω σε ένα ξεχωριστό layer με τη μέθοδο του rotoscoping frame by frame (Εικόνα 11).

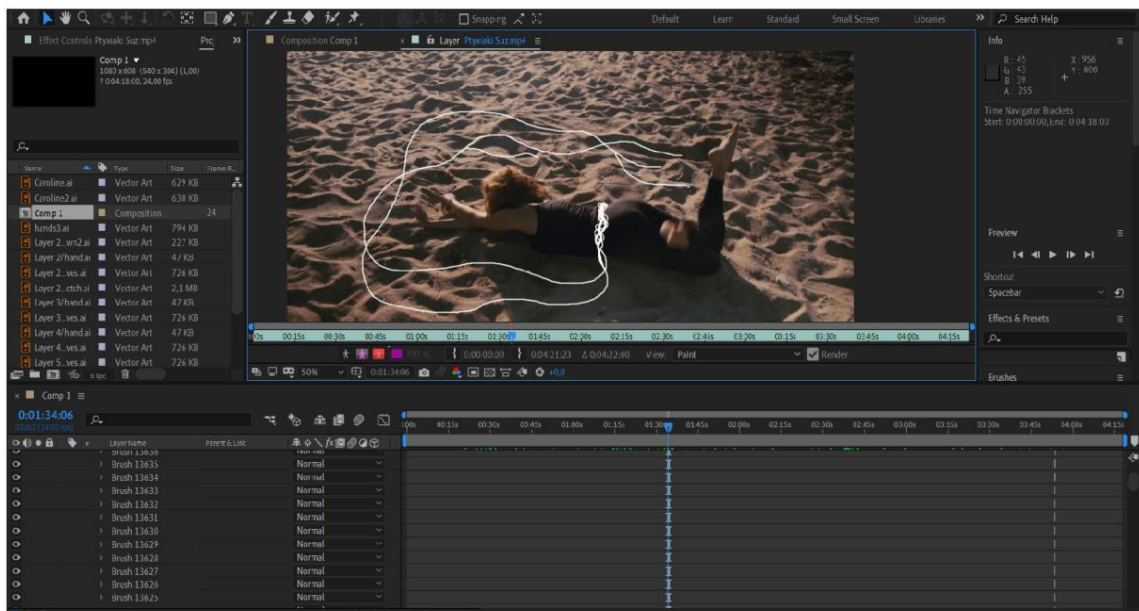
Εικόνα 8. Σχεδιασμός στο Illustrator

Εικόνα 9. Κίνηση Animation

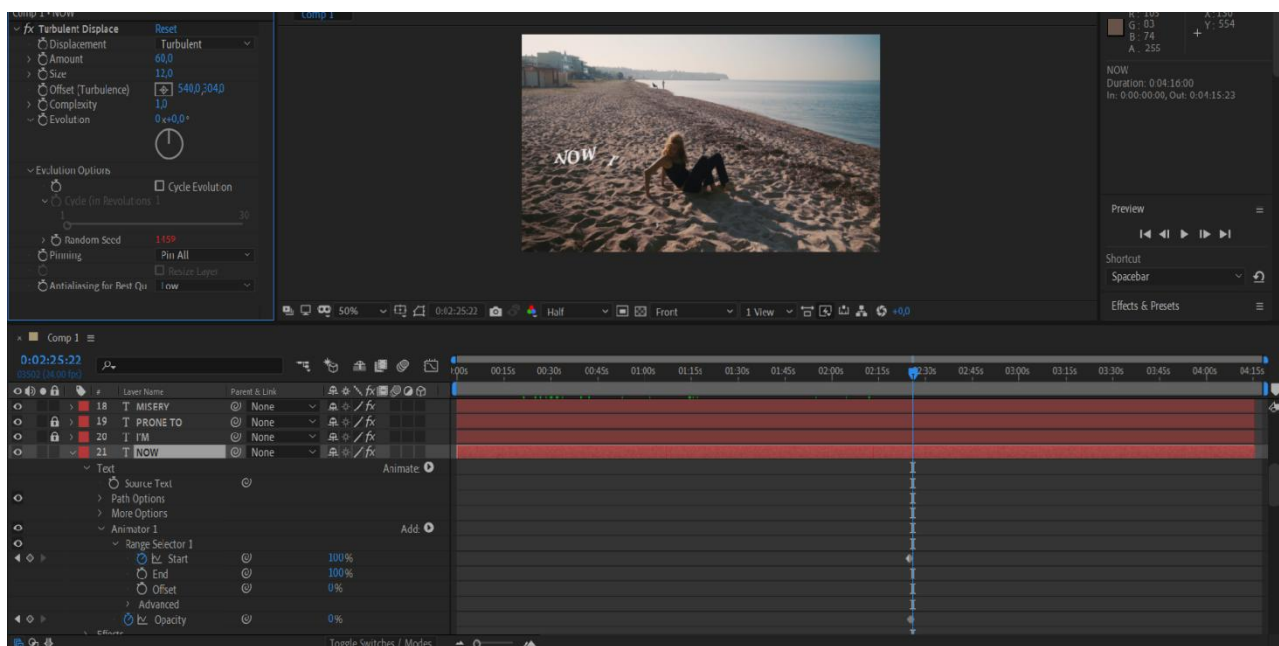
Εικόνα 10. Κίνηση μονοκοντυλιάς

Εικόνα 11. Rotoscoping

B.4 Kinetic Typography

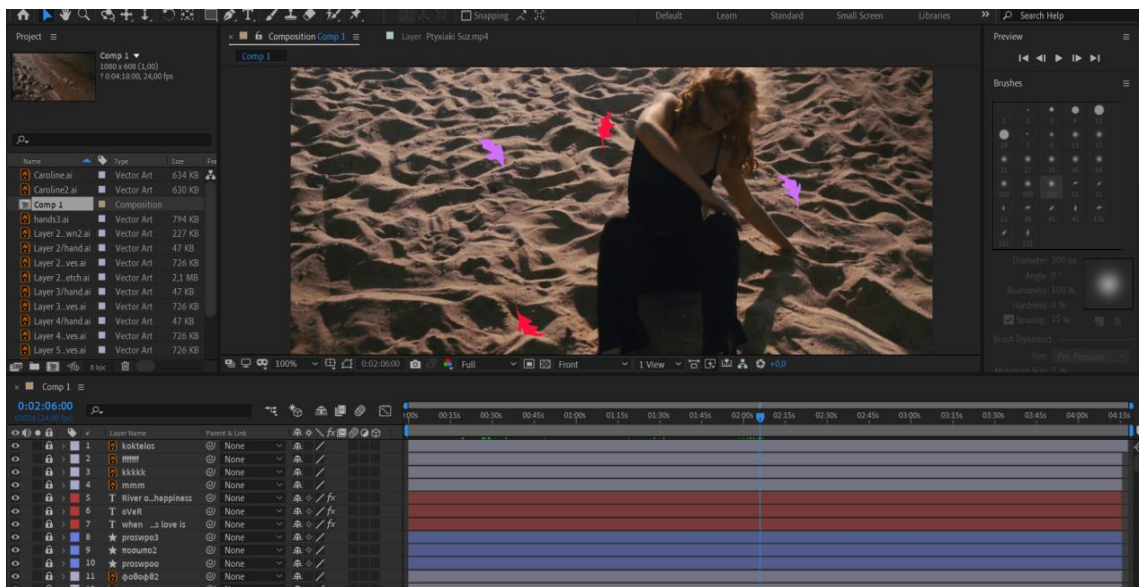
Στην πτυχιακή εργασία πέρα από τον τίτλο, υπάρχει κινούμενη τυπογραφία και μέσα στο βίντεο. Το χρώμα που επιλέχθηκε είναι το λευκό ώστε να προσφέρει συνοχή με τα στοιχεία του animation και η γραμματοσειρά είναι η Palatino Linotype σε Bold Italic γραμμή. Τα στοιχεία της kinetic typography αποτελούν συγκεκριμένους στίχους από το κομμάτι που παίζει στο βίντεο «Mystery of Love» και η επιλογή τους έγινε για να τονιστούν οι συγκεκριμένοι στίχοι που δίνουν νόημα στις κινήσεις όσων αφορά τη χορογραφία αλλά και για αισθητικούς λόγους. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν στο κείμενο όσων αφορά την εμφάνιση στην οθόνη είναι :animation>animate text>opacity που βοήθησαν ώστε να εμφανίζεται και να εξαφανίζεται ένα ένα γράμμα κάθε λέξεις ομαλά. Παράλληλα χρησιμοποιήθηκε το εφέ Turbulent Display για να δώσει υφή στο κείμενο, αλλά και την αίσθηση ότι βρίσκεται κάτω από το νερό (Εικόνα 12).

Εικόνα 12 . Επεξεργασία kinetic typography

B.5 Χρώμα

Τα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν στο live action βίντεο είναι κυρίως γήινα δημιουργώντας ένα περιβάλλον ρεαλιστικό ή «πραγματικό», το οποίο χαρακτηρίζεται από ζεστασιά, ηρεμία, αρμονία. Η πρωταγωνίστρια όντας πληγωμένη, ευάλωτη και συναισθηματικά ασταθής σε ένα τέτοιο περιβάλλον μπορεί να βρει γαλήνη και λύτρωση. Αντιθέτως τα χρώματα του animation είναι πιο λαμπερά και έντονα διότι εκφράζουν συναισθήματα μαγείας, παρηγοριάς, πάθους, λύπης και νοσταλγίας δημιουργώντας έναν ονειρικό/φανταστικό κόσμο. Στροβιλίζονται γύρω της και την παρασέρνουν, όπως κάνουν τα έντονα συναισθήματα, και θολώνουν την ορθή κρίση. Παράλληλα εκφράζουν την ανάγκη για την αποδοχή μιας κατάστασης και την επούλωση των συναισθηματικών πληγών (Εικόνα 13).

Εικόνα 13. Πολύχρωμα φύλλα

B.6 Μουσική

Το κομμάτι που επιλέχθηκε στην πτυχιακή εργασία γράφτηκε από τον Sufjan Stevens αποκλειστικά για την ταινία «Call me by your Name» μετά από προτροπή του σκηνοθέτη. Προσπάθησε να αποτυπώσει τον ρομαντισμό που ξεχειλίζει από την υπόθεση, μέσα από ελληνικές αλληγορίες, βιβλικές αναφορές και συμβολισμούς. Αποτελεί ένα πολύ ποιητικό κομμάτι όπου κύριο θέμα του είναι η απώλεια της αγάπης, η απόσταση που δημιουργείται μετά το χωρισμό των εραστών, η αγωνία αν θα μπορέσει να ξαναβρεί την αγάπη κάποιος από τους δύο αλλά και το πόσο μαγικό είναι το συναίσθημα να αγαπάς αλλά και να αγαπιέσαι. Η μουσική σύνθεση του κομματιού περιλαμβάνει τη χρήση μαντολίνου, ακουστικής κιθάρας και πιάνου. Ο συνδυασμός των οργάνων αυτών δημιουργεί μια μελωδία που ταξιδεύει και σε κάθε γέφυρα³⁸ παρασέρνει τον ακροατή στους στίχους του επόμενου κουπλέ³⁹ όπου ο Sufjan τραγουδά πολύ σιγανά και ήρεμα λες και ψιθυρίζει στο αγαπημένο του πρόσωπο. Ο Sufjan σε συνέντευξη του έχει πει ότι : « Πάντα με γοήτευε η υπέροχη φύση της αγάπης σε κάθε είδος εκδήλωσής της. Είτε πρόκειται για την αγάπη προς το Θεό, για την αγάπη του σώματος, όπως ο Έρωτας, ή για την αδελφική αγάπη. Η αγάπη έρχεται σε όλες αυτές τις μορφές. Βρίσκω πραγματικά ότι αυτή η ταινία έχει ένα τρόπο να ενσαρκώσει όλες αυτές τις μορφές αγάπης με έναν πολύ ενδιαφέρον τρόπο. Η έλξη μεταξύ των πρωταγωνιστών, είναι σεξουαλική αλλά υπάρχει και το αίσθημα της συντροφικότητας και ο σεβασμός. Η έλξη τους τα περιλαμβάνει όλα αυτά. Είναι τόσο όμορφο. Αυτό είναι κάτι που με συγκινούσε πάντα, είτε είναι το δέος όταν μπαίνεις σε ένα καθεδρικό ή κοιτάς ένα έργο τέχνης είτε όταν βρίσκεις την ομορφιά στη μορφή κάποιου ατόμου. Αυτά τα πράγματα έχουν τη δύναμη να προκαλέσουν πολλά διαφορετικά συναισθήματα μέσα μας». ⁴⁰

B.6.1 Χορογραφία και Contemporary Dance

Τη χορογραφία επιμελήθηκε δημιούργησε και εκτέλεσε εξ ολοκλήρου η Αναστασία Δουγαλή πάνω στους στίχους του κομματιού που της δόθηκε. Στη συνέντευξη που της έγινε με σκοπό να αποκαλύψει το πως εμπνεύστηκε την χορογραφία η Αναστασία είπε: « Γενικότερα, λειτουργώ πάντα βάσει των συναισθημάτων που μου γεννά μια συγκεκριμένη μελωδία και οι στίχοι που τη συνοδεύουν, οπότε αυτό συνέβη και στην περίπτωση αυτή. Το τραγούδι αναφέρεται σε όλα τα μαγικά και ξεχωριστά συναισθήματα, θετικά και αρνητικά, που πυροδοτεί ο πρώτος έρωτας. Αυτή την ευάλωτη πλευρά μπροστά στη δύναμη της αγάπης προσπάθησα να εκφράσω. Αυτή που σε

³⁸ Μουσικό σχήμα που βασίζεται κυρίως σε συγχορδίες και ενώνει δυο διαφορετικά αποσπάσματα του έργου

³⁹ Επαναλαμβανόμενο μέρος του τραγουδιού με, ως επί το πλείστον, ταυτόσημη μελωδία, ίδιο αριθμό, αλλά διαφορετικό περιεχόμενο στίχων. Περιγράφει συναίσθημα ή κατάσταση η οποία αποκρυσταλλώνεται στο ρεφραίν.

⁴⁰ <https://web.archive.org/web/20180130091528/http://ew.com/movies/2017/12/06/call-me-by-your-name-sufjan-stevens-soundtrack/>

πληγώνει αλλά σε συνεπαίρνει ταυτόχρονα. Σίγουρα έπαιξε μεγάλο ρόλο ην σχέση του τραγουδιού με την ταινία «Call me by your Name». Συνεπώς θεωρώ πως η γεύση που μου άφησε η ταινία συνέδραμε στη διάπλαση της χορογραφίας και της εκτέλεσής της». Όσον αφορά την κινησιολογία που επέλεξε η Αναστασία είπε « Αγαπάω πολύ ένα είδος σύγχρονου που λέγεται «Release Technique» και οι κινήσεις που χρησιμοποιώ υπάγονται σε αυτό. Οι αγαπημένοι μου χορευτές-χορογράφοι είναι η Pina Bausch και ο Akram Khan.

Η «Release technique» αναφέρεται σε μια μέθοδο κατάρτισης και μελέτης του χορού που στοχεύει στην αναμόρφωση ή την ενίσχυση της κινησιολογίας, ως στόχος της.

Οι αρχές που σχετίζονται με το πεδίο αυτό είναι:

✚ Η χρήση εικόνων (συσχετιστικές έννοιες ή εξιδανικεύσεις φυσικών ενεργειών) για την παραγωγή ή αφύπνιση νέων κινητικών εμπειριών και συνειδητοποίησης. Για παράδειγμα ο χορευτής μπορεί να φαντάζεται ότι έχει σχοινιά στα πόδια του σα μαριονέτα που τον τραβάνε ή να φαντάζεται ότι κινείται μέσα στο νερό. Οι εικόνες διευκολύνουν την εκτέλεση της κίνησης.

✚ Η κατανόηση του ανθρώπου ως ενότητας στην οποία υπάρχουν ενεργητικές ροές, αντί για την ιδέα της δυαδικότητας του νου-σώματος.

✚ Η ενσωμάτωση στοιχείων από την ψυχολογία της ανάπτυξης. Τα μοτίβα κίνησης του μωρού, ενώ αναπτύσσουν τη δύναμη να σηκωθεί, χρησιμοποιούνται πολύ ενώ, πολύ διαδεδομένη κίνηση είναι αυτή των χορευτών που ξαπλώνουν στο πάτωμα και στη συνέχεια παίρνουν εμβρυική στάση.

✚ Η πεποίθηση στην ύπαρξη ασυνείδητης πρόθεσης που καθορίζει την κίνηση κάθε ατόμου.

✚ Η σημασία της αντίληψης και της υποκειμενικής κινητικής εμπειρίας.

✚ Η μάθηση της κίνησης σύμφωνα με τους νόμους της φυσικής παρά με την αισθητική προσέγγιση.

✚ Η έρευνα των δυνατοτήτων της ανθρώπινης ανατομίας και όχι η προσπάθεια τροποποίησης της. Το νευρολογικό σύστημα θεωρείται εξίσου σημαντικό με το μυοσκελετικό κατά την εκτέλεση μιας κίνησης.

✚ Η ευθυγράμμιση του σώματος με τέτοιο τρόπο ώστε το βάρος να υποστηρίζεται μέσω του κέντρου των οστών ώστε να αναδιαμορφώνεται η ροή της ενέργειας και η κίνηση να ξεκινά από τους μυς που βρίσκονται πιο κοντά στο κέντρο βάρους.

✚ Η σκέψη της ακινησίας/ηρεμίας ως αφετηρίας και τελικού σημείου, μέσα από τη χρήση της «εποικοδομητικής θέσης ανάπαυσης»(constructive resting position).

✚ Το ενδιαφέρον για τη δημιουργική διαδικασία. Η χρήση του αυτοσχεδιασμού ως τρόπο δημιουργίας νέων μορφών κίνησης, σύνθεσης και τόνωσης της δημιουργικότητας.

✚ Η αποδοχή της χορευτικής εμπειρίας ως δυναμικής και σταθερής διαδικασίας κατά την οποία μπορεί να συμβεί ασυνείδητος έλεγχος.⁴¹

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε γενικές γραμμές η δημιουργία του βίντεοκλιπ που περιέχει η πτυχιακή εργασία πετυχαίνει το σκοπό της. Αυτός είναι να δημιουργήσει στο θεατή το αίσθημα της νοσταλγίας ενός πρώτου έρωτα και τον φόβο μήπως τόσο αυτό το αίσθημα όσο και ο ίδιος του ο εαυτός χαθεί στη λήθη προσπαθώντας να ξεπεράσει τον πόνο που νιώθει ο καθένας όταν βιώνει αυτή την πρώτη απώλεια. Σε όλη τη διάρκεια, ο θεατής παρατηρεί την εσωτερική πάλη της πρωταγωνίστριας που προσπαθεί να βρει μια ισορροπία στην νέα πραγματικότητα χωρίς το ταίρι της αλλά και στο πως να βρει τη δύναμη να αφήσει πίσω της τα έντονα συναισθήματα που νιώθει για να βρει γαλήνη. Σκοπός είναι να συμφιλιωθεί με τα διαφορετικά συναισθήματα που νιώθει κάτι το οποίο επιτυγχάνεται σταδιακά και γίνεται αντιληπτό και με τη βοήθεια του animation. Ο σκηνοθέτης κάθε έργου έχει ένα όραμα το οποίο προσπαθεί να περάσει τόσο στους συνεργάτες του για να βγει άρτιο το αποτέλεσμα όσο και στο κοινό. Ο καθένας όμως είναι ελεύθερος να ερμηνεύσει το κάθε έργο με το δικό του τρόπο και αυτό θεωρώ ότι η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία το προσφέρει. Οι δυσκολίες που αντιμετώπισα ήταν κυρίως κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων. Η πρώτη δυσκολία ήταν ότι λόγω του φυσικού φωτισμού σε ορισμένα σημεία του βίντεο φαίνεται τόσο η δική μου σκιά όσο και του χειριστή της κάμερας. Η δεύτερη ήταν ότι επειδή επέλεξα να τραβήξω όλο το βίντεο ως μονόπλανο χρειαζόταν μεγάλη προσοχή κατά τη διάρκεια του γυρίσματος. Γι' αυτό το καδράρισμα δεν είναι αυτό που ιδανικά θα ήθελα σε ορισμένα σημεία του βίντεο. Αυτό βέβαια με βοήθησε να γίνω πιο δημιουργική με σκοπό να καλύψω αυτές τις αισθητικές ατέλειες και να διευρύνω τη φαντασία μου.

⁴¹ <https://www.contemporary-dance.org/release-technique.html>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ANIMATION: Ιστορία και αισθητική του κινούμενου σχεδίου, Γιάννης Βασιλειάδης, 2004, Εκδόσεις Αιγόκερος
2. Κινηματογράφος Ι : Η εικόνα- κίνηση Gilles Deleuze, 2016, Εκδόσεις ΝΗΣΟΣ
3. Προς τον Ηθοποιό Αλήθειες και Ψέματα Συμβουλές και Αποτροπές, David Mamet, 2001, Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ
4. Brownie, B. (2007). One Form, Many Letters: Fluid and transient letterforms in screen-based typographic artefacts. Journal of the MeCCSA Postgraduate Network
5. Krasner, J. (2004). *Motion Graphic Design & Fine Art Animation*, Oxford: Focal Press Publications
6. Η Μοντέρνα τέχνη, Τζούλιο Κάρλο Αγκράν, 7^η έκδοση, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2011
7. Εισαγωγή στις Κινηματογραφικές Σπουδές : Κριτικές Προσεγγίσεις, John Hill, Pamela Church Gibson, Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ Αθήνα 2006

ΙΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

1. https://www.lit.auth.gr/sites/default/files/grammatikos_eikonismos_ston_kabaphe.pdf
Ανάκτηση 3/1/2021
2. <https://aesthetics.fandom.com/wiki/Dreamy> Ανάκτηση 3/1/2021
3. <https://aesthetics.fandom.com/wiki/Lo-Fi> Ανάκτηση 3/1/2021
4. https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=tNkNacuK8poC&oi=fnd&pg=PA1&dq=stev en+d.+katz.+1991&ots=L YgXdWdrzW&sig=08snGlkIMJL0WXL4j- 0LtL8IXRA&redir_esc=y#v=onepage&q=steven%20d.%20katz.%201991&f=false
Ανάκτηση 3/1/2021
5. <https://opencourses.auth.gr/modules/document/file.php/OCRS241/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%20%CE%9C%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82%02.%CE%97%20%CE%93%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CF%84%CE%BF%CF%85%20%CE%A3%CE%B9%CE%BD%CE%B5%CE%BC%CE%AC.pdf> Ανάκτηση 3/1/2021
6. <https://www.spoileralert.gr/monoplano/> Ανάκτηση 3/1/2021
7. https://eclass.aegean.gr/modules/document/file.php/511254/Doc1_%CE%A3%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%20%CE%B3

- [%CE%B9%CE%B1%20%CF%84%CE%B7%CE%BD%206%CE%B7%20%CE%B5%CE%BD%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%20%28%CE%A8%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%B5%CF%82%20%CE%BC%CE%BF%CF%81%CF%86%CE%B5%CF%82%29.pdf](#) Ανάκτηση 3/1/2021
8. <https://tvxs.gr/news/sinema/monoplano-kai-sinema-pente-xarakteristikes-tainies-toy-21oy-aiona> Ανάκτηση 3/1/2021
 9. «Ο Θίασος (1975)-Η σκηνή στο κέντρο διασκέδασης»
https://www.youtube.com/watch?v=_BsiDkHPcDM Ανάκτηση 8/1/2021
 10. «The Alfonso Cuarón One-Shot Sequence»
<https://www.youtube.com/watch?v=vOr30FYBAOc> Ανάκτηση 8/1/2021
 11. <https://www.canva.com/learn/color-meanings-symbolism/#red> Ανάκτηση 8/1/2021
 12. <https://www.canva.com/learn/color-meanings-symbolism/#purple> Ανάκτηση 8/1/2021
 13. <https://www.canva.com/learn/color-meanings-symbolism/#pink> Ανάκτηση 8/1/2021
 14. <https://www.canva.com/learn/color-meanings-symbolism/#white> Ανάκτηση 8/1/2021
 15. <https://www.color-meanings.com/> Ανάκτηση 8/1/2021
 16. <https://enallaktikiagenda.gr/psuxologia-roz-xrwmatos/> Ανάκτηση 8/1/2021
 17. <http://graficnotes.blogspot.com/2013/05/blog-post.html> Ανάκτηση 8/1/2021
 18. <https://www.color-meanings.com/fuchsia-color-meaning-the-color-fuchsia/> Ανάκτηση 8/1/2021
 19. <https://www.empower-yourself-with-color-psychology.com/color-purple.html> Ανάκτηση 8/1/2021
 20. <https://www.empower-yourself-with-color-psychology.com/color-white.html> Ανάκτηση 8/1/2021
 21. <https://medium.com/@maryam.muhamadi/everything-you-need-to-know-about-2d-animation-studios-history-30dafdad1385> Ανάκτηση 15/1/2021
 22. <https://euwinjohnatkins.wordpress.com/research/unit-34-2d-animation-production/01-report/> Ανάκτηση 15/1/2021
 23. <https://www.studiobinder.com/blog/what-is-rotoscope-animation-definition/> Ανάκτηση 15/1/2021
 24. <https://www.intofilm.org/films/filmlist/87> Ανάκτηση 15/1/2021
 25. <http://arutv.ee.auth.gr/istoriart/artguide/movement-minimalism.htm> Ανάκτηση 15/1/2021

26. https://books.google.gr/books?id=R0eiINCcYPMC&pg=PA45&lpg=PA45&dq=what+is+the+meaning+of+the+colourful+leaves+in+pocahontas&source=bl&ots=C55UhLM_qR&sig=ACfU3U3nc9dH4SSNQBJj3sbkjPHvcQdDhA&hl=el&sa=X&ved=2ahUKEwjZroifyJfuAhXu-SoKHXQCA3g4ChDoATAJegQIBRAC#v=onepage&q=what%20is%20the%20meaning%20of%20the%20colourful%20leaves%20in%20pocahontas&f=false Ανάκτηση 15/1/2021
27. <https://www.psychologynow.gr/arthra-psyxologias/koinonia/koinoniki-symperifora/8703-minimalimos-tropos-skepsis-alla-kai-zois.html> Ανάκτηση 15/1/2021
28. http://aspateict.weebly.com/uploads/4/2/1/3/42130293/aslanidou88_to_99.pdf Ανάκτηση 15/1/2021
29. <https://animatedmeta.wordpress.com/2014/11/25/pocahontas-and-spirituality/> Ανάκτηση 15/1/2021
30. <https://helenatkn.wordpress.com/2016/03/13/moving-image-examples-rotoscoping-research/> Ανάκτηση 15/1/2021
31. <https://dft.art/> Ανάκτηση 17/1/2021
32. <https://www.apartmenttherapy.com/line-art-home-trend-267746> Ανάκτηση 17/1/2021
33. <https://www.sothebys.com/en/articles/matisse-essence-of-line> Ανάκτηση 17/1/2021
34. <https://magazine.artland.com/line-art-follow-where-it-leads/> Ανάκτηση 17/1/2021
35. <http://www.henri-matisse.net/drawings.html> Ανάκτηση 17/1/2021
36. <https://www.austincc.edu/noel/writings/matisse%20-%20notes%20of%20a%20painter.pdf> Ανάκτηση 17/1/2021
37. https://www.metmuseum.org/toah/hd/mati/hd_mati.htm Ανάκτηση 17/1/2021
38. <https://www.moma.org/interactives/exhibitions/2014/matisse/the-cut-outs.html> Ανάκτηση 17/1/2021
39. <https://www.austincc.edu/noel/writings/matisse%20-%20notes%20of%20a%20painter.pdf> Ανάκτηση 17/1/2021
40. <https://www.theguardian.com/artanddesign/gallery/2016/oct/24/picasso-paper-parade-print-matadors-monsters-in-pictures> Ανάκτηση 17/1/2021
41. <https://www.bbc.com/culture/article/20200214-the-genius-of-picassos-hoarding-habit> Ανάκτηση 17/1/2021
42. «Disney Rotoscope» <https://www.youtube.com/watch?v=qPolWHKVx7s> Ανάκτηση 17/1/2021
43. «History of Animation – Rotoscoping» <https://www.youtube.com/watch?v=8xd-wcmqfp0> Ανάκτηση 17/1/2021

44. «Every Recycled Disney Shot & Why - Snow White, Frozen, Toy Story, Moana and More - Cartoon Hangover» <https://www.youtube.com/watch?v=JU21shbaVBo> Ανάκτηση 17/1/2021
45. <https://blog.pond5.com/23909-setting-the-mood-how-to-create-great-mood-boards-for-your-project/> Ανάκτηση 17/1/2021
46. <https://www.thefilmfund.co/how-to-get-funding-with-a-mood-board/> Ανάκτηση 17/1/2021
47. <https://www.premiumbeat.com/blog/how-to-create-mood-board-for-film/> Ανάκτηση 17/1/2021
48. <https://www.animatorisland.com/define-your-art-with-mood-boards/?v=3a52f3c22ed6> Ανάκτηση 17/1/2021
49. <https://www.masterclass.com/articles/how-to-make-a-moodboard-step-by-step-guide#what-is-a-moodboard> Ανάκτηση 17/1/2021
50. https://www.researchgate.net/publication/309011427_Design_of_Kinetic_Typography_Interaction_based_on_the_Structural_Characteristics_of_Hangul Ανάκτηση 19/1/2021
51. <https://cyberleninka.org/article/n/1063062/viewer> Ανάκτηση 19/1/2021
52. http://www.cs.cmu.edu/~johnny/kt/dist/files/Kinetic_Typography.pdf Ανάκτηση 19/1/2021
53. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-55038-6_79 Ανάκτηση 19/1/2021
54. https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=OQ2dBQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=papers+about+kinetic+typography&ots=LpkqQ9Vlfq&sig=GFI4bQTj0aW38a9Zbb04wZnF3jc&redir_esc=y#v=onepage&q=papers%20about%20kinetic%20typography&f=false Ανάκτηση 19/1/2021
55. <https://ivypanda.com/essays/contemporary-dance-continuity-and-inimitability/> Ανάκτηση 21/1/2021
56. «Double Vision - Carolyn Carlson | Trailer» <https://www.youtube.com/watch?v=vfYeiMn6TvM> Ανάκτηση 21/1/2021
57. http://www.eleto.gr/download/Conferences/3rd%20Conference/3rd_13-Tsoutsoura-Roucher-Paper2_V02.pdf Ανάκτηση 21/1/2021
58. <https://teara.govt.nz/en/contemporary-dance> Ανάκτηση 21/1/2021
59. <https://www.city-academy.com/news/5-things-you-didnt-know-about-contemporary-dance/> Ανάκτηση 21/1/2021
60. <https://www.contemporary-dance.org/contemporary-dance-history.html> Ανάκτηση 21/1/2021
61. https://dance.lovetoknow.com/Origins_of_Contemporary_Dance Ανάκτηση 21/1/2021

62. <https://media.researchcatalogue.net/rc/master/17/0a/30/aa/170a30aa5d59ca223090eef886c07029.pdf?t=258774b5917af13709b542d4e2ca3b0a&e=1611835200> Ανάκτηση 21/1/2021
63. <https://www.theartstory.org/movement/body-art/> Ανάκτηση 21/1/2021
64. <https://www.contempaesthetics.org/newvolume/pages/article.php?articleID=633> Ανάκτηση 21/1/2021
65. <https://www.contemporary-dance.org/release-technique.html> Ανάκτηση 21/1/2021
66. http://www.eleto.gr/download/Conferences/3rd%20Conference/3rd_13-Tsoutsoura-Roucher-Paper2_V02.pdf Ανάκτηση 21/1/2021
67. https://eprints.qut.edu.au/16420/1/Csaba_Buday_Thesis.pdf Ανάκτηση 21/1/2021
68. <https://www.ukessays.com/essays/music/the-art-of-performance-music-essay.php>
Ανάκτηση 23/1/2021
69. http://kinisiologia.phed.uoa.gr/fileadmin/kinisiologia.phed.uoa.gr/uploads/Kinisiologia_2020b/Panoyrgia_syn..pdf Ανάκτηση 23/1/2021
70. <https://diastixo.gr/epikaira/apopseis/3673-logos-somatos> Ανάκτηση 23/1/2021
71. https://www.academia.edu/39773650/Performance_Art_%CE%AE_%CE%B7_%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%B5%CF%80_%CE%AF%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%83%CE%B7%CF%82
Ανάκτηση 23/1/2021
72. <https://texnologia.net/i-marina-abramovic-kai-i-texni-tou-performance-art/2019/08>
Ανάκτηση 23/1/2021
73. <https://www.tate.org.uk/research/publications/performance-at-tate/dimensions-of-performance> Ανάκτηση 23/1/2021
74. «Marina Abramovic on performing "Rhythm 0" (1974)»
<https://www.youtube.com/watch?v=xTBkbseXfOQ> Ανάκτηση 23/1/2021
75. <https://rateyourmusic.com/release/single/sufjan-stevens/mystery-of-love/> Ανάκτηση 23/1/2021
76. <https://atwoodmagazine.com/editorial-mystery-of-love-grammys-2019/> Ανάκτηση 29/1/2021
77. <https://landofpretentiousness.wordpress.com/2017/11/04/review-saturday-sufjan-stevens-mystery-of-love/> Ανάκτηση 29/1/2021
78. <https://www.slideshare.net/SmilteEvaEidininkait/lyric-analysis-92728517> Ανάκτηση 29/1/2021
79. <https://www.songfacts.com/facts/sufjan-stevens/mystery-of-love> Ανάκτηση 29/1/2021

80. <https://www.indieshuffle.com/news/sufjan-stevens-mystery-of-love-glossary/> Ανάκτηση 29/1/2021
81. <https://www.songfacts.com/facts/sufjan-stevens/mystery-of-love> Ανάκτηση 29/1/2021
82. <https://web.archive.org/web/20180130091528/http://ew.com/movies/2017/12/06/call-me-by-your-name-sufjan-stevens-soundtrack/> Ανάκτηση 29/1/2021
83. http://greek-guitar.weebly.com/uploads/1/0/9/2/10927010/mousikoi_oi.pdf Ανάκτηση 29/1/2021
84. <https://sites.google.com/site/odeiooperaedu/sizitiseis-music-education/mikrolexikotragoudiou> Ανάκτηση 29/1/2021